

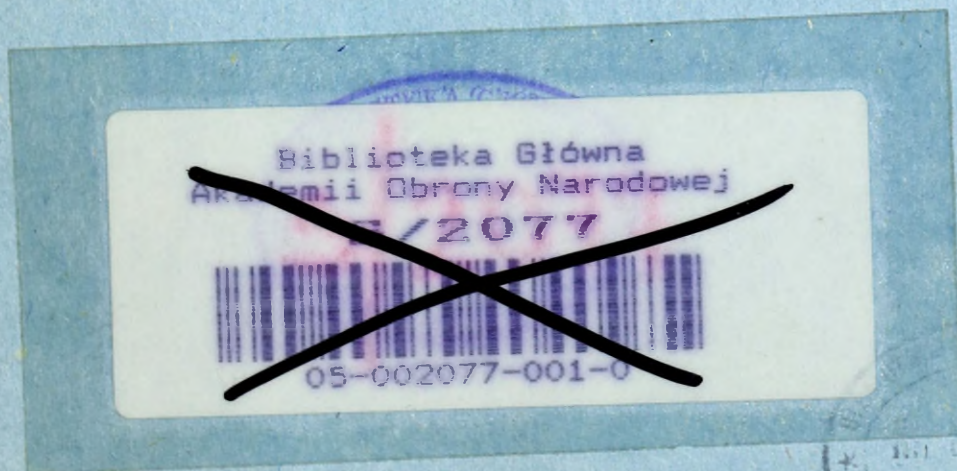
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA NARODOWEGO BEZPIECZEŃSTWA

STANÓW ZJEDNOCZONYCH

/tłumaczenie/

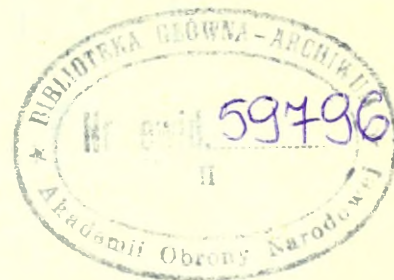
1

WARSZAWA

59796

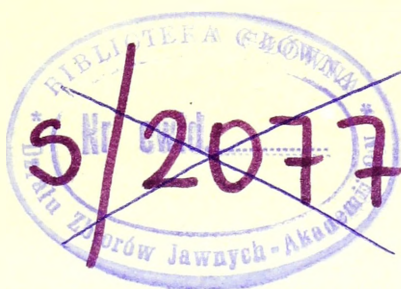
1993

STRATEGIA NARODOWEGO BEZPIECZENSTWA

STANOW ZJEDNOCZONYCH

1

BIAŁY DOM

STYCZEŃ 1993

NATIONAL SECURITY STRATEGY OF THE UNITED STATES

THE WHITE HOUSE
JANUARY 1993

Spis Treści

Przedmowa 4

I. Świat jaki jest ... Wyzwania i szanse naszego narodowego bezpieczeństwa 9

II. Czego poszukujemy ... Nasze narodowe interesy i cele 15

III. Promocja pokoju i demokracji ... Nasz program polityczny ... 18

Co osiągnęliśmy

Jak możemy przewodzić we wspólnym zaangażowaniu w najbliższej przyszłości

Jak możemy wpływać na dalszą przyszłość

IV. Program gospodarczy w kraju i szanse za granicą ...
Nasz program gospodarczy 29

Co osiągnęliśmy

Wyzwanie gospodarcze wobec którego stoimy

Co należy zrobić

**V.   Bezpieczeństwo poprzez siłę: Dziedzictwo i mandat
... Nasz program obronny 40**

Co osiągnęliśmy

Jak możemy przewodzić we wspólnym zaangażowaniu w
najbliższej przyszłości

Jak możemy wpływać na dalszą przyszłość

**VI.   Świat jaki może być ... Jeżeli będziemy przewodzić
i próbować kształtować go jak tylko Ameryka potrafi
.... 67**

Przedmowa

Amerykańskie przywództwo na rzecz pokojowej zmiany

Nasz wielki Naród stoi na rozdrożu historii. Wstąpiliśmy w świat radykalnie zmieniony w ciągu ostatnich czterech lat. Należy jedynie wziąć pod uwagę to co poniżej aby zrozumieć, że w ciągu tego krótkiego czasu przeszliśmy z jednego do następnego okresu historycznego:

- * Ludzie i narody wprowadzają demokratyczne i wolnorynkowe instytucje i wartości.

- * Jeszcze kilka lat temu Ameryka Środkowa, Azja Południowo-Wschodnia, Afryka Południowa i Bliski Wschód znajdowały się w pułapce nieuleczalnej przemocy i ludzkiego nieszczęścia. Dzisiaj, z pomocą Ameryki, wszystkie one są na drodze do pokoju.

- * Nie istnieją już płoty z kolczastego drutu i pola minowe, które kiedyś dzieliły Europę. Miliony ludzi po drugiej stronie Żelaznej Kurtyny zostały wyzwolone spod tyranii. Z pomocą Ameryki, narody Środkowej i Wschodniej Europy poczęły smakować polityczną i gospodarczą wolność.

* Nasz dawny nieprzejednany przeciwnik, Związek Radziecki, przez długi okres czasu nieprzyjaciel najeżony czołgami skierowanymi przeciwko Zachodniej Europie i raketami nuklearnymi skierowanymi przeciwko nam, odszedł w zapomnienie. Zagrożenie wojną termojądrową zostało radykalnie ograniczone, zniknęło również grożące przez czterdzieści lat niebezpieczeństwo radzieckiego ekspansjonizmu.

* Ideologia komunistyczna, która panowała niepodzielnie od Bramy Brandenburskiej do Cieśniny Barentsa, jest dzisiaj w większości świata zdyskredytowana, pogardzana i odrzucona.

* Dopływ ropy, ważny dla gospodarczego dobrobytu Stanów Zjednoczonych i uprzemysłowionego świata, jest zabezpieczony.

Niewiele z tych osiągnięć byłoby możliwe bez przywództwa Stanów Zjednoczonych Ameryki. Są one świadectwem naszej wytrwałej siły politycznej, moralnej, gospodarczej i wojskowej. Są świadectwem naszej strategii powstrzymywania i odstraszenia, poświęcenia i ofiarności dzielnych mężczyzn i kobiet naszych sił zbrojnych, naszych programów pomocy zagranicznej i dyplomacji oraz wsparcia i ducha amerykańskiego narodu. Bardziej niż cokolwiek innego, nasze osiągnięcia są świadectwem wartości, które określają nas jako Naród -- wolność, współczucie i chęć niesienia pomocy innym, sprawiedliwość, szanse, rzędy prawa, nadzieja. Zubożeni, represjonowani i słabi zawsze spoglądali w kierunku Stanów Zjednoczonych by były silne, zdolne i skłonne do pomocy. Być może bardziej niż ktokolwiek inny, zależeli oni od naszego przewodzenia. Zatem przewodzi-

liśmy.

Rzeczywiście wchodzimy w nową erę. Jest to era, która niesie z sobą wielkie szanse -- lecz także wielkie niebezpieczeństwa. Ameryka dokonuje wyboru z przeznaczenia. Możemy wybrać przewodzenie światem w tej wielkiej historycznej transformacji lub możemy wybrać zwrócenie się ku sprawom wewnętrznym, porzucenie naszej przywódczej roli i akceptowanie rezultatów które nastąpią. Jeżeli wybierzemy przywództwo, Ameryka będzie mogła pochwycić szanse, które się nadarzą i ograniczyć niebezpieczeństwa, wobec których z pewnością staniemy. Chociaż będziemy pracować z innymi narodami, nasz status jako pierwszej światowej potęgi z unikalnymi możliwościami składa na nasze barki wielką odpowiedzialność. Jeżeli natomiast mielibyśmy nauczyć się czegokolwiek z często tragicznej historii obecnego stulecia, to po pierwsze przyszłość jest niepewna, a po drugie świat potrzebuje przywództwa jakie tylko Ameryka może zapewnić.

Jak wskazują postępujące zaburzenia w każdym właściwie regionie świata, nie osiągnęliśmy jeszcze trwałego pokoju. Chociaż siły integracji są obecnie silniejsze niż kiedykolwiek, nowe a w niektórych przypadkach uśpione siły dążące do rozdrobnienia, zostały także uwolnione. Nawet jeśli niebezpieczeństwo globalnej wojny się cofa, prawdopodobieństwo mniejszych lecz nadal wysoce niszczących konfliktów pomiędzy narodami i wewnątrz narodów zwiększa się. Po prostu nie znamy i nie możemy znać wszystkich wyzwań, które mogą pojawić się w przyszłości. Wiemy jednak, że nasi obywatele i nasze interesy staną ponownie wobec wyzwań. Musimy pozostać wystarczająco mocni aby ich chronić i bronić.

Zyjemy w świecie współzależności, w którym nasze nadzieje na pokój i dobrobyt w kraju są w coraz większym stopniu związane z sukcesem naszej polityki za granicą. Patrząc w przyszłość, nasz sukces w kraju będzie zależał bardziej -- a nie mniej -- od tego samego rodzaju globalnego przywództwa jakie sprawowaliśmy poprzez drugą połowę 20-tego stulecia. Równie jasne jest, że Ameryka nie może mieć nadziei na osiągnięcie swoich celów w polityce zagranicznej ani na utrzymanie wiarygodności za granicą jeżeli nie podtrzyma dynamizmu gospodarczego i konkurencyjności we własnym kraju. Zatem odnowa naszej wewnętrznej żywotności -- w dziedzinie wydajności gospodarczej, inwestycji, technologii, edukacji i energii -- jest absolutnie koniecznym warunkiem wstępnym dla naszej przyszłości.

Nasza polityka ma jeden pierwszoplanowy cel: rzeczywisty pokój -- nie iluzoryczny i kruchy pokój utrzymywany przez równowagę strachu, lecz trwały demokratyczny pokój wsparty na wspólnie podzielanych wartościach. Taki pokój może istnieć tylko wtedy gdy jest ustanowiony w oparciu o rządy prawa. Jest to pokój którym cieszyliśmy się przez dziesięciolecia z naszymi byłymi wrogami, takimi jak Niemcy czy Japonia. Jest to pokój, który mamy nadzieję ukształtować z mniej odległymi w czasie przeciwnikami z Układu Warszawskiego. Jest to pokój i wolność, którego życzymy każdemu regionowi świata, umożliwiającą rozkwit i dobrobyt wolnym ludziom i wolnym gospodarkom wszędzie. Budowa takiego pokoju jest historycznym wyzwaniem. W kilka krótkich lat zaszliśmy dalej niż dla wielu było to wyobrażalne. Lecz musimy jeszcze pójść daleko jeśli historycy mieliby patrzeć wstecz na koniec 20-tego wieku jako na początek "Ery Demokratycznego Pokoju".

Jest to nie mniej niż apel do narodowej wielkości. Lecz wyjście naprzeciw odnowionym i niemal niemożliwym wyzwaniom jest nieodłączną cechą Ameryki. Ja sam jestem całkowicie pewien naszego sukcesu. Wejdźmy w ten wyzywający okres przejścia do nowej ery zdeterminowani poprzez nasze przywództwo i nasze zaangażowanie, że my, nasze dzieci i nasze wnuki będą żyły w dobrobycie i bezpieczeństwie. George Bush

I. Świat jaki jest ... Wyzwania i szanse naszego narodowego bezpieczeństwa

Upadek Związku Radzieckiego i nasze wspólne zwycięstwo w Zimnej Wojnie zmieniło zasadniczo otoczenie strategiczne. Zwycięstwo to nie byłoby możliwe bez trwałej siły politycznej, gospodarczej i wojskowej Ameryki, bez zaangażowania i przywództwa oraz bez silnych, zdolnych i niezawodnych sojuszników. Nowe międzynarodowe otoczenie zostało także ukształtowane przez zwycięstwo Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników koalicyjnych w Iraku -- pierwszym poważnym konflikcie post-zimnowojennym. Nasze doświadczenie w wojnie w Zatoce uwidocznilo, że nie możemy być pewni kiedy i gdzie powstanie następny konflikt; że regiony bardzo ważne dla naszych interesów muszą być bronione; że świat musi reagować na jednoznaczna agresję; że międzynarodowe koalicje mogą być ukształtowane lecz często będą wymagały amerykańskiego przywództwa; że rozpowszechnienie zaawansowanego uzbrojenia stanowi jasne, obecne i szerokie niebezpieczeństwo; oraz że Stany Zjednoczone pozostają narodem, którego siła i przywództwo są decydujące dla stabilnego i demokratycznego porządku świata.

Wyzwania

Pomimo tych dwóch sukcesów świat pozostaje niebezpiecznym miejscem. Choć nie stoimy już w obliczu pojedynczego, określonego zagrożenia, które dominowało nad naszą polityką, budżetem, strukturą sił oraz rzeczywiście naszymi obawami przez czterdzieści lat, liczne zagrożenia naszego bezpieczeństwa nadal istnieją. Dzisiejsze wyzwania są bardziej złożone, niejednoznaczne i rozproszone jak nigdy dotąd. Są to wyzwania polityczne, gospodarcze i wojskowe; jednostronne i wielostronne; krótko i długoterminowe.

Politycznie, nasze wyzwanie to pomoc w zapewnieniu pomyslnego przejścia nowo wyłonionych i wyłaniających się demokracji we Wschodniej i Środkowej Europie i w dawnym Związku Radzieckim. Sukces tych wysiłków jest sprawą żywotną dla stabilności świata. Kruche demokracje gdzie indziej muszą być wspomagane i edukowane aby zapewnić, że nie będzie odwrotu od tego procesu. Wspólnie z naszymi sojusznikami i przyjaciółmi, Stany Zjednoczone muszą nadal wspierać proces pokojowy na Bliskim Wschodzie oraz zachęcać do demokratycznych reform w Chinach, Północnej Korei, Wietnamie, Laosie i na Kubie, gdzie jedna czwarta ziemskiej populacji nadal żyje pod komunistycznym panowaniem. Musimy także pomóc w kształtowaniu naszych sojuszy, a także regionalnych i międzynarodowych struktur zajmujących się dzisiejszą realnością i przewidujących wyzwania jutra. Należy poczynić wszelkie wysiłki aby przezwyciężyć chaos i stworzyć oraz utrzymać stabilność w demokratycznym, międzynarodowym porządku. Sprawą podstawową jest jasne pokazanie zdecydowania Ameryki i eliminowanie wszelkich odczuć, że zwrócimy się ponownie ku własnemu wnętrzu i wyrzekniemy

się naszego mandatu do globalnego przywództwa.

Ekonomicznie, na rynku międzynarodowym, stoimy w obliczu postępującego wyzwania dotyczącego ochrony i rozszerzania otwartych rynków oraz potężnych gospodarczych konkurentów takich jak Japonia i Niemcy. Wyzwania dotyczące zmiany i przejścia do bardziej otwartego konkurencyjnego systemu handlu wymagają elastyczniejszej i lepiej wykszcolonej siły roboczej, poświęcenia sprawom jakości i efektywności produkcji, i zaangażowania w celu rozszerzenia otwartego i wolnego handlu. Potrzebujemy oszczędzać i więcej inwestować. Musimy zahamować degradację środowiska, która jeśli pozostanie poza kontrolą spowoduje negatywne, długofalowe skutki gospodarcze.

Wojskowo, globalne bezpieczeństwo jest zagrożone przez destabilizację regionalną, z którą być może będziemy musieli stanąć do konfrontacji albo aby chronić naszych własnych obywateli i nasze interesy albo na prośbę naszych sojuszników lub Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jesteśmy zagrożeni przez postępujące rozpowszechnienie zaawansowanych broni konwencjonalnych, rakiet balistycznych o zwiększonym zasięgu oraz broni masowego rażenia; przez terroryzm; i przez międzynarodowy handel narkotykami. Długotrwałe misje, takie jak pomoc humanitarna, muszą być teraz podejmowane wśród wojny domowej i anarchii. Utrzymanie pokoju i wymuszanie pokoju są teraz bardziej złożone niż kiedykolwiek. Wreszcie, musimy nadal wspierać koncepcję demokratycznej władzy cywilnej ponad narodowymi instytucjami wojskowymi. Bez cywilnej kontroli demokracja nie może istnieć.

Szanse

Istnieje dywidenda pokoju. Stany Zjednoczone nie są już obciążone ogromnymi wojskowymi wymaganiami globalnego powstrzymywania. Mamy bezprecedensową szansę aby promować nasze interesy niż raczej po prostu bronić ich, aby zajmować się jednocześnie naszymi wewnętrznymi sprawami, aby rzeczywiście kształtować naszą przyszłość zarówno w kraju jak i za granicą. Nasze międzynarodowe szanse i nasze najważniejsze wewnętrzne potrzeby są w istocie współzależne.

Po raz pierwszy od ponad czterdziestu lat nie stoimy w obliczu stałego zagrożenia III Wojną Światową. Demokracja objęła większość krajów świata a nasi dawni przeciwnicy są teraz naszymi partnerami. Stajemy wobec przyszłości ciesząc się nie tylko głęboką wiarygodnością w oczach świata, ale także większą liczbą, w wielu przypadkach silniejszych, przyjaciół i sojuszników niż kiedykolwiek przedtem. Pomoże to nam dźwigać naszą odpowiedzialność i obciążenia. Międzynarodowe instytucje takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, NATO, Organizacja Państw Amerykańskich, forum Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku i inne pobudzone zostały do działania i są gotowe do przyjęcia nowych wyzwań. W bojowych i humanitarnych operacjach dowiedliśmy naszej umiejętności budowania koalicji dla osiągnięcia wspólnych celów. Nasza gospodarcza przyszłość leży bardziej niż kiedykolwiek na globalnym rynku. Gwarancją naszego ekonomicznego dobrobytu jest handel rozszerzający się poprzez takie historyczne inicjatywy jak Północno-Amerykańskie Porozumienie o Wolnym Handlu oraz Runda Urugwajska międzynarodowych rozmów handlowych.

Musimy pochwycić nasze szanse zarówno dla korzyści, które nam przyniosą jak i dla dalszej perspektywy pokoju, stabilności i dobrobytu, które mogą i powinny być innych wokół naszego globu. Musimy przewodzić, gdyż inaczej nie możemy mieć nadziei na bardziej demokratyczną i pokojową przyszłość świata, który nadal jest obfituje w gwałtowne zaburzenia i konflikty. Jeżeli uchylimy się od tej roli nasza własna przyszłość będzie kształtowana przez innych.

Najważniejsze potrzeby wewnętrzne

W ostatecznej analizie, wymagania naszego narodowego bezpieczeństwa powinny być rozpatrywane w kontekście naszego ogólnego narodowego dobrobytu. Jakkolwiek nasz leżący u podłoża gospodarczy dynamizm jest niewątpliwy, stoimy wobec wewnętrznego wyzwania spowodowanego rządowym deficytem budżetu i potrzebą zwiększenia oszczędności i inwestycji. Potrzebujemy systemu podatkowego i prawnego który będzie ułatwiał, a nie obciążał, postęp gospodarczy. Narodowym imperatywem jest zapewnienie pokoju społecznego i harmonii między rasami. Musimy mieć taki system edukacji, który sprawi że nasze dzieci będą równe swym międzynarodowym kolegom szkolnym; musimy promować szkolenie do zawodu, poprawę opieki zdrowotnej, reformę systemu opieki socjalnej. Wiekowe zasady osobistej odpowiedzialności, indywidualnej inicjatywy i zaangażowania dla pomocy innym muszą zostać wzmocnione.

Wyjście naprzeciw wyzwaniu odnowy w kraju jedynie potwierdza nadal istniejącą potrzebę siły Ameryki. Jednocześnie, gospodarcza i społeczna baza naszej narodowej potęgi będzie

ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej w określeniu naszej
zdolności stanowienia siły działającej dla dobra świata.

II. Czego poszukujemy ... Nasze narodowe interesy i cele

Wizja świata do którego aspirują Stany Zjednoczone to świat wolności, szacunku dla ludzkich praw, wolnego rynku i rządów prawa. Definiowanie nowej strategii dla urzeczywistnienia takiej wizji musi być rozpoczęte od określenia naszych narodowych interesów i celów ponieważ one stanowią racjonalną wytyczną dla wszystkich naszych krajowych i międzynarodowych przedsięwzięć.

Przede wszystkim, Stany Zjednoczone muszą zapewnić swoje bezpieczeństwo jako wolny i niepodległy naród, ochronę jego podstawowych wartości, instytucji i ludzi. Jest to suwerenna odpowiedzialność, której nie odstąpimy żadnemu innemu narodowi czy też zbiorowej organizacji.

Poprzez strategię zaangażowania i przywództwa poszukujemy:

* Globalnej i regionalnej stabilności, która zachęca do pokojowych zmian i postępu. Aby to osiągnąć, wytyczamy sobie

cztery wzajemnie się wspierające cele, które ukierunkowują nasze wszelkie wysiłki w dziedzinie narodowego bezpieczeństwa. Są to: -- ochrona Stanów Zjednoczonych i ich obywateli przed atakiem; -- honorowanie, umacnianie i rozszerzanie naszych historycznych, traktatowych i zbiorowych układów obronnych; -- zapewnienie aby żadna wroga potęga nie była zdolna do dominowania lub kontrolowania regionu bardzo ważnego dla naszych interesów: -- oraz, praca na rzecz zmniejszania prawdopodobieństwa konfliktu poprzez redukcję źródeł regionalnej niestabilności i przemocy, ograniczanie rozpowszechniania zaawansowanej technologii wojskowej i broni masowej zagłady, oraz wzmocnienie cywilno-wojskowych instytucji w miarę redukcji gospodarczych obciążeń na wydatki wojskowe.

* Otwarte, demokratyczne i reprezentatywne systemy polityczne na całym świecie. W naszych własnych działaniach i we współdziałaniu z innymi powinniśmy wspierać otwarte i demokratyczne systemy, które zabezpieczają prawa człowieka i szacunek dla każdego obywatela, oraz pracować na rzecz umacniania szacunku dla międzynarodowych norm postępowania. Aktywne propagowanie zwiększonego politycznego uczestnictwa, szczególnie teraz w Europie Wschodniej i w byłym Związku Radzieckim, jest w naszym narodowym interesie. Historia uczy, że rządy przedstawicielskie odpowiedzialne przed swoimi narodami są mniej skłonne kierować agresję przeciwko swoim sąsiadom. Demokracje zapewniają także indywidualne prawa obywatelskie i prawa jednostki, wspierają wolność gospodarczą, promują stabilność.

* Otwarty międzynarodowy handel i system ekonomiczny który przynosi korzyści wszystkim uczestnikom. Globalny system

gospodarczy, który sprzyja wolnemu przepływowi towarów, kapitału i pracy jest także tym co najbardziej przyczynia się do naszej dobrobytu i innych. Trwały, nieinflacyjny wzrost gospodarczy pomoże w ograniczeniu napięć społecznych i politycznych, przyczyniając się tym samym do globalnego pokoju i dostarczając także środki dla zapewnienia zdrowotności naszego środowiska.

* Trwała globalna wiara w Amerykę -- że może ona i będzie przewodzić w kolektywnej reakcji na światowe kryzysy. Nie oznacza to, że Stany Zjednoczone muszą borykać się z każdym międzynarodowym problemem jak ze swoim własnym lub że musimy odkładać zajęcie się własnymi wewnętrznymi ważnymi problemami poświęcając uwagę i środki międzynarodowym wymogom. Lecz nowe demokracje potrzebują naszej pomocy aby przetrwać i rozkwitnąć. Nie oznacza to, że możemy rozwiązać ich problemy lub że nasze rozwiązania powinny być ich rozwiązaniami, lecz raczej że nie powinniśmy uchylać się od naszej odpowiedzialności za tę pomoc. Istnieją ograniczenia co do tego co możemy lub powinniśmy zrobić -- będziemy musieli dokonać selektywnego wyboru i rozróżnienia wśród naszych globalnych przedsięwzięć. Lecz inni mają również swój obręb odpowiedzialności. Musimy również zachęcić do aktywnego zaangażowania naszych sojuszników i przyjaciół. Lecz często te zbiorowe wysiłki nie okażą się możliwe jeżeli nie przyjmiemy na siebie przywództwa. Nie możemy nigdy pozwolić aby deklarowane przez nas pierwszeństwo dla działania wielostronnego stało się usprawiedliwieniem dla braku działania Ameryki.

III. Promocja pokoju i demokracji ... Nasz program polityczny

Ameryka została obdarzona obfitością naturalnych i ludzkich zasobów i narodem oddanym wolności i demokracji. Dzięki naszej sile inni byli w stanie podźwignąć się ze spustoszeń wojny, usprawnić swoje gospodarki, uwolnić się od totalitaryzmu i poczynić pierwsze, pełne nadziei kroki w kierunku lepszego sposobu życia. W dzisiejszym świecie stoimy w obliczu nowych i zróżnicowanych międzynarodowych i wewnętrznych wyzwań, które będą wymagały elastyczności w zaangażowaniu różnych środków narodowej siły i narodowych wpływów. Musimy na nowo skoncentrować się na wyjściu naprzeciw wyzwaniom gospodarczym i na wspieraniu demokracji na całym świecie. Nasz wpływ będzie w coraz większym stopniu określany przez jakość naszych idei, wartości i przywództwa, oraz przez naszą konkurencyjność na międzynarodowym rynku, aniżeli poprzez przewagę i dominację naszych możliwości wojskowych.

Co osiągnęliśmy

Jeżeli spojrzymy w przeszłość na ponad czterdzieści lat Zimnej Wojny stwierdzimy, że Stany Zjednoczone mogą być dumne z wielu dokonań.

Być może najważniejsze z nich było to, że poprzez zapewnienie stabilności która pozwoliła na pokojową zmianę, ukształtowaliśmy demokratyczną wspólnotę narodów -- "strefę pokoju" pośród Zachodniej Półkuli, Zachodniej Europy, Japonii, Australii i nowych uprzemysłowionych gospodarek Wschodniej Azji. W Ameryce Łacińskiej dotarliśmy bardzo blisko do osiągnięcia naszego celu jaki jest demokratyczna półkula. Przewodniczący rządów są wybierani w każdym kraju z wyjątkiem Kuby, a zasada ugody pomiędzy rządzonymi i rządzącymi jest obecnie solidnie ustanowiona. Europa jest cała i wolna. Nasza ciągła obecność w Azji skupiona na naszym sojuszu z Japonią zapewniła bezprecedensową stabilność regionu.

Realizując naszą powojenną politykę zagraniczną opartą o powstrzymywanie broniliśmy wolnego świata przed komunistyczną ekspansją i agresją. Zapewniliśmy otoczenie odstraszenia, w którym system komunistyczny uległ własnym sprzecznościom. Dostarczyliśmy inspirującą alternatywę polityczną i gospodarczą, która ukazała bankructwo tamtego systemu. Ukształtowaliśmy silne wojskowe sojusze które pomogły utrzymać pokój, opanować kryzysy, rozwiązywać konflikty i sprawić że powstrzymywanie działało.

Pamiętając jak w latach trzydziestych konflikty gospodarcze rozjęły konflikty polityczne, Stany Zjednoczone objęły przewodnictwo w położeniu fundamentów pod globalny

system gospodarczy oparty o wielostronną współpracę, zliberalizowany handel, międzynarodowe instytucje współpracy finansowej i pomocy w rozwoju i inne mechanizmy. Instytucje te dowodzą dzisiaj swojej wartości reagując na nowe wyzwania związane ze wspomaganie dawnych krajów komunistycznych.

Stany Zjednoczone przyjęły przywództwo zarówno w pokonaniu agresji, szczególnie w Zatoce Perskiej, i w promowaniu pokojowych rozwiązań długotrwałych konfliktów, takich jak na Bliskim Wschodzie, które zagrażały międzynarodowemu pokojowi i naszym żywotnym interesom.

I wreszcie, przez czterdzieści lat, Stany Zjednoczone służyły jako symbol i jako rzecznik demokracji na całym świecie. Stany Zjednoczone promowały i promują demokrację i polityczny pluralizm we Wschodniej i Środkowej Europie oraz byłym Związku Radzieckim gdzie nasi poprzedni przeciwnicy poszukują rady w okresie przejścia od totalitaryzmu do demokracji. Również nasze wysiłki w Afryce były bardzo rozległe. Wspieraliśmy proces niepodległościowy w Namibii; wybory prezydenckie w Beninie; kroki w kierunku wielopartyjnego systemu w Etiopii; wybory w Zambii, Gabonie, na Wybrzeżu Kości Słoniowej i w Kongo; ruch na rzecz demokracji w Angoli oraz wolny, demokratyczny i reprezentatywny rząd w Południowej Afryce. Demokracja była ideologią na której opierało się nasze zwycięstwo w Zimnej Wojnie, i jest nadal jedynym systemem który gwarantuje indywidualne prawa obywatelskie i prawa człowieka.

Jak możemy przewodzić we wspólnym zaangażowaniu w naj- bliższej przyszłości

Pomimo tych sukcesów istnieją narody, które nie mogą się jeszcze cieszyć wolnością lub które znajdują się nadal w procesie przejścia -- narody poszukujące wskazania i potrzebujące naszej pomocy. Demokracje mogą być kruche i muszą być karmione. Wybory same w sobie nie są żadnym panaceum. Instytucje przedstawicielskie muszą być budowane z uporczywością, a demokratyczne zasady szeroko wspierane tak aby siły niedemokratyczne nie mogły manipulować procesem przejścia. W naszym narodowym interesie leży pomoc aby demokratyczna społeczność narodów nadal się rozwijała przy zachowaniu stabilności. Nasze globalne przywództwo w ramach tych zadań musi adaptować się w kontekście nowych międzynarodowych trendów: -- odrodzonej efektywności wielonarodowych organizacji, szczególnie Organizacji Narodów Zjednoczonych i Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie; -- większego rozproszenia potęgi wojskowej, które towarzyszyło końcowi Zimnej Wojny; -- rosnąca konieczność budowania koalicji dla wysuwania wspólnych celów.

Aby Stany Zjednoczone efektywnie przewodziły na arenie politycznej musimy podjąć kilka następujących kroków:

- * Kluczem do naszego sukcesu było -- i nadal będzie -- nasze partnerstwo z przemysłowymi i innymi głównymi demokracjami. We współdziałaniu, musimy wspierać stabilność oraz gospodarcze i polityczne reformy we Wschodniej Europie i

byłym Związku Radzieckim -- jest to dzisiaj priorytet numer jeden naszej polityki zagranicznej. Powinniśmy zrobić to poprzez solidne polityczne wsparcie ruchów reformatorskich i przez rozszerzenie opartej na rozległej podstawie pomocy rządowej i pozarządowej. Obejmuje to wsparcie makroekonomiczne aby wzmocnić perspektywę długofalowej reformy instytucjonalnej, techniczną pomoc gospodarczą oraz pomoc humanitarną i medyczną aby promować stabilność na krótką metę. Bardziej niż cokolwiek innego, nasza zachęta dla prywatnego handlu i inwestycji pomoże tym krajom w ich integracji z systemem gospodarczym wolnego rynku. Dodatkowo, wprowadzamy w życie szeroki i różnorodny zakres programów wymiany oraz inne inicjatywy mające na celu promowanie bliższych politycznych stosunków między naszymi krajami. Nic bardziej nie wzmocniłoby naszego bezpieczeństwa niż sukces naszych byłych przeciwników w ustanowieniu stabilnych, demokratycznych i wolnorynkowych systemów. Nic bardziej nie zachmurzyłoby naszego przyszłego bezpieczeństwa jak ich niepowodzenie. Po tak dużych ofiarach dla powstrzymania i pokonania komunizmu musimy działać aby został on zastąpiony przez demokrację, wolność i prawa człowieka.

- * Musimy także pracować na rzecz wsparcia, zachęcenia i konsolidowania demokracji wszędzie na świecie, zarówno w sposób wielostronny jak i dwustronny. Nasze instrumenty to ożywiona publiczna dyplomacja prowadzona przez Agencję Informacyjną Stanów Zjednoczonych, Głos Ameryki, Radio Wolna Europa/Radio Wolność i pomyslnie programy pomocy skoncentrowane na budowaniu instytucji demokratycznych takich jak Narodowy Fundusz Demokracji i Międzynarodowy Wojskowy

Program Kształcenia i Szkolenia. Wysiłki te powinny być kontynuowane. Powinniśmy starać się przynieść stabilną demokrację i wolny rynek do krajów, które niewiele o nich wiedzą, wzmocnić demokratyczne instytucje tam gdzie są kruche i zagrożone. Tam gdzie autorytaryzm nadal dominuje powinniśmy nadal wyjaśniać jacy jesteśmy i dostarczać rzeczową informację i nadzieję. Utrzymanie własnego wysokiego standardu praktyki demokratycznej i rządów prawa jest sprawą żywotną dla naszej zdolności do przewodzenia poprzez dawanie przykładu.

* Musimy nadal aktywnie bronić uczciwego, politycznie trwałego międzynarodowego systemu imigracji i uchodźców dla ery pozimnowojennej. Nasze wysiłki na rzecz promowania demokracji i dobrobytu w warunkach wolnego rynku powinny pomóc w ograniczeniu napływu uchodźców i emigrantów. Stany Zjednoczone powinny nadal wspomagać rządy, regionalne organizacje i międzynarodowe instytucje takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, w dostarczaniu pomocy humanitarnej dla uchodźców i osób wysiedlonych oraz w ustanowieniu procesów na rzecz wolnego i uporządkowanego ruchu ludności. Jednocześnie, musimy oczekiwać, że inni członkowie światowej społeczności będą pracować na rzecz zapewnienia szans gospodarczych dla swoich narodów.

Zapewniając amerykańskie przywództwo dla rozszerzenia "strefy pokoju" i umocnienia sił integracji jasno widocznych w nowym świecie, musimy również zapewnić przywództwo Ameryki dla zahamowania sił dążących do rozdrobnienia, zagrażających porządkowi, pokojowi i stabilności.

Jak możemy wpływać na dalszą przyszłość

W Narodach Zjednoczonych . . .

Najbardziej pożądaną i efektywną strategią bezpieczeństwa jest zwracanie się ku pierwotnym przyczynom niestabilności i łagodzenie napięć zanim przerodzą się one w konflikty. Po zniknięciu paraliżujących podziałów Zimnej Wojny, Organizacja Narodów Zjednoczonych otrzymała tchnienie nowego życia i obecnie wyłania się jako centralny instrument dla zapobiegania i rozwiązywania konfliktów i zachowania pokoju. Lecz wymagania wobec działania ONZ wzrosły dramatycznie i obecnie obejmują wszystko od nadzorowania wyborów, zapobiegawczej dyplomacji i tradycyjnego utrzymywania pokoju do pomocy humanitarnej, ułatwiania stabilnego przejścia poprzednio wojowniczych państw z powrotem do wspólnoty Narodów oraz nadzorowania wykonania rezolucji Rady Bezpieczeństwa. ONZ podjął w ciągu tylko ostatnich czterech lat piętnaście nowych operacji, od Angoli, Namibii, El Salvadoru, Zachodniej Sachary, Kambodży i Jugosławii do Iraku/Kuwejtu, Somalii, Mozambiku i Afganistanu.

We współdziałaniu z innymi, Stany Zjednoczone muszą odnowić wysiłki na rzecz poprawienia skuteczności Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jak zostało zademonstrowane w wojnie w Zatoce i w kolejnych kryzysach, mamy obecnie sposobność aby uczynić Narody Zjednoczone kluczowym instrumentem kolektywnego bezpieczeństwa. Stany Zjednoczone powinny przyczynić się do wzmocnienia zdolności ONZ do zapobiegania konfliktom, utrzymywania i tworzenia pokoju poprzez:

- * uczestniczenie w, wspieranie i wniesienie wkładu do długo opóźnionej reformy systemu ONZ w celu zwiększenia zdolności organizacji do wypełniania wymienionych i innych zadań;
- * utworzenie nowego Funduszu dla Pokoju aby pomóc w opłaceniu amerykańskiej części zwiększonych wymagań utrzymania pokoju przez ONZ. Powinniśmy opłacić ONZ wszystkie zaległości zgodnie z planem i zapewnić terminowe wpłaty przyszłych szacunków;
- * pełnienie aktywnej roli w planowaniu i wspieraniu całego spektrum działań na rzecz utrzymania pokoju i pomocy humanitarnej ONZ;
- * pomoc we wzmocnieniu międzynarodowych wysiłków w walce z rozprzestrzenianiem broni masowej zagłady poprzez uczynienie Rady Bezpieczeństwa ONZ kluczowym forum dla działalności przeciw rozprzestrzenianiu.

Regionalnie - - -

Chociaż Stany Zjednoczone wyłoniły się z Zimnej Wojny jako największa światowa potęga, nie mamy ani życzenia ani zdolności aby stać się światowym "policjantem". Regionalne rozwiązania są dla regionalnych problemów najbardziej trwałą ścieżką do pokoju. Powinniśmy wspierać takie wysiłki, pomagając w ułatwieniu regionalnych procesów kiedykolwiek jest to możliwe. Powinno się wykorzystywać regionalne organizacje aby przyczyniały się do budowania, w ślad za zabiegami międzynarodowymi, szerszego konsensusu. Międzynarodowe zwy-

cięstwo koalicji w wojnie w Zatoce stworzyło korzystne warunki dla procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie poprzez zebranie przeciwników razem w celu rozwiązania istniejących między nimi różnic w sposób pokojowy. Powinniśmy być nadal katalizatorem, uczciwym pośrednikiem i pełnym partnerem w tym procesie.

Każdy region świata ma swój własny unikalny zbiór politycznych, gospodarczych i wojskowych wyzwań.

* **W Europie,** Sojusz Północno-Atlantycki pozostaje centrum naszego bezpieczeństwa, a Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE) przyjmuje ważne nowe role w rozwiązywaniu konfliktów i promowaniu demokracji. Powinniśmy pracować na rzecz wzmocnienia sojuszu NATO i dostosowania go do nowych zadań; pomagać we wzmocnieniu KBWE w jej nowej roli; promować dialog, współpracę i wzajemne bezpieczeństwo wszystkich krajów NATO, Środkowej i Wschodniej Europy. Powinniśmy uczestniczyć w ewolucji tożsamości europejskiego bezpieczeństwa.

* **W byłym Związku Radzieckim,** powinniśmy zapewnić pomoc ekspertów, włącznie z wykonaniem Ustawy o Wsparciu Wolności, aby wspomóc nowe państwa w budowaniu przedstawicielskich systemów politycznych i gospodarek rynkowych oraz wesprzeć regionalne i międzynarodowe stosunki współpracy. Będziemy pracowali z nimi na rzecz promowania pokojowych rozwiązań etnicznych kryzysów na ich granicach które zagrażają stabilności w Eurazji. Będziemy także pracować w kierunku pokojowych rozwiązań napięć etnicznych i nacjonalistycznych oraz kryzysów we Wschodniej Europie i na Bałkanach.

* W Azji, nasz program ma pięć składników. Po pierwsze, Stany Zjednoczone muszą utrzymać strategiczne ramy które odzwierciedlają ich status jako potęgi na Pacyfiku oraz promują ich zaangażowanie w Azji. Kluczem do tych ram strategicznych Stanów Zjednoczonych był i nadal będzie ich sojusz z Japonią. Po drugie, musimy nadal rozszerzać rynki poprzez dwustronne, regionalne i wielostronne układy. Po trzecie, musimy uważnie obserwować wyłanianie się Chin na światową scenę i wspierać, powstrzymywać lub równoważyć to wyłanianie się jako konieczne dla ochrony interesów USA. Po czwarte, musimy nadal odgrywać bardzo ważną rolę w procesie pokojowego zjednoczenia na Półwyspie Koreańskim. I wreszcie, powinniśmy zachęcać do normalizacji w Indochinach oraz ekspansji i rozwoju Stowarzyszenia Krajów Wschodniej Azji.

* W Ameryce Łacińskiej, Organizacja Państw Amerykańskich (OPA) była zaangażowana w ogromnie złożony wysiłek na rzecz zakończenia wojny w Nikaragui i obrony demokracji w Peru i Haiti. Powinniśmy pracować dla wzmocnienia OPA jako instrumentu promowania i obrony demokracji. Lecz bez wzrostu gospodarczego możliwy jest tylko niewielki postęp. Zasady leżące u podłoża Przedsięwzięcia na rzecz Inicjatywy Amerykańskiej stanowią podstawę gospodarczego rozwoju i osiągnięcia demokratycznych celów. Pokojowy powrót do demokracji zarówno Haiti jak i Kuby pozostaje niezachwianym celem.

* W Afryce, Organizacja Jedności Afrykańskiej, wspólnie z wieloma organizacjami międzynarodowymi, aktywnie pracuje

na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów kontynentu. Stany Zjednoczone wspierają te i inne wysiłki, takie jak Wspólnoty Gospodarczej Zachodniej Afryki, przewiduje wzrost ich ważności i powinny zapewnić odpowiednią pomoc. Nasze przywództwo w Operacji PRZYWRÓCIE NADZIEJĘ ma na celu zachęcenie innych krajów aby przyczyniły się do polepszenia tam ludzkich warunków i położenia fundamentów pod ciągły postęp gospodarczy i polityczny.

- * Na Bliskim Wschodzie, proces pokojowy zainicjowany przez Stany Zjednoczone zebrał razem regionalne i pozaregionalne rządy do dwustronnych i wielostronnych negocjacji mających na celu rozwiązanie konfliktów, popieranie kontroli zbrojeń i stabilności regionalnej oraz promowanie gospodarczej i technicznej współpracy. Będziemy nadal wspierać te wysiłki jak również czynione przez Radę Współpracy w Zatoce aby wzmacniać stabilność na tym bardzo ważnym obszarze.

IV. Postęp gospodarczy w kraju i szanse za granicą ... Nasz program gospodarczy

Narodowy dobrobyt i narodowe bezpieczeństwo są wzajemnie wspierającymi się celami. Rzeczywiście, w sposób najbardziej namacalny -- przez ekonomiczny dobrobyt i wolność od zewnętrznych zagrożeń -- Amerykanie uzyskali ogromnie dużo z sukcesu naszego globalnego przywództwa. Nasze oddanie systemowi wolnego światowego handlu szczególnie pomogło Ameryce, krajowi handlowemu od samych jego narodzin, we wzroście i powodzeniu. Dzisiaj jesteśmy zależni od globalnej gospodarki bardziej niż kiedykolwiek w naszej historii -- zależność, która napewno wzrośnie w przyszłości.

Co osiągnęliśmy

Utrzymanie silnej krajowej gospodarki i pomaganie naszym przyjacielom i sojusznikom w ich wzroście i powodzeniu było kluczowymi elementami naszej strategii narodowego bezpieczeństwa od roku 1945. Polityka USA, która pomogła w gospodarczym odrodzeniu się Europy i Japonii po drugiej Wojnie Światowej umożliwiła im odgrywanie głównych ról w powstrzymaniu rozprzestrzeniania się komunizmu. W istocie, jedną z najwyraźniejszych lekcji z upadku komunizmu jest ta, że bez

systemu gospodarczego który pozwala na osobistą wolność i inicjatywę nie może być trwałą siłą politycznej czy też militarnej.

Powojenna polityka Ameryki zapewniła przywództwo po to aby przemysłowe demokracje wybrały współpracę niż raczej destrukcyjny gospodarczy nacjonalizm okresu międzywojennego. Postępujące ograniczanie barier handlowych podniosło znacznie standard życia. Idee, kapitał, towary i usługi poruszają się teraz wokół świata ze zwiększającą się prędkością, poszerzając zakres gospodarczych szans. Prace dla wspomżenia krajów rozwijających się są obecnie dobrze usadowione w międzynarodowych instytucjach finansowych i narodowej polityce krajów rozwiniętych. Poważny postęp na drodze do demokracji, reformy gospodarczej i rozwoju, praw człowieka i bezpieczeństwa na Zachodniej Półkuli został osiągnięty poprzez nową współpracę uosobioną w naszym Przedsięwzięciu na rzecz Inicjatywy Amerykańskiej. Nowe rządy oddane demokratycznym ideałom i gospodarce opartej na rynku naszych dawnych komunistycznych przeciwników we Wschodniej Europie i Związku Radzieckim.

Wyzwanie gospodarcze wobec którego stoimy

Obecnie, głównym priorytetem narodowego bezpieczeństwa musi być poprawienie funkcjonowania i rezultatów gospodarki w kraju i wzmocnienie gospodarczego przywództwa za granicą. Skuteczne uczestnictwo w gospodarce globalnej będzie kluczowym czynnikiem naszego przyszłego dobrobytu i bezpieczeństwa. W 1991 roku, handel zagraniczny USA przekroczył 1,2 biliona

dolarów, czyli 21% wartości naszego produktu narodowego brutto. Stany Zjednoczone są największym światowym eksporterem towarów i usług, przy wartości sprzedaży w roku 1991 wynoszącej 591 miliardów dolarów. Ponad siedem i pół miliona miejsc pracy jest związana bezpośrednio z naszym eksportem.

Rozróżnienie pomiędzy wewnętrzną polityką gospodarczą a międzynarodową polityką gospodarczą jest w stanie zaniku. Podczas gdy działające z powodzeniem międzynarodowe firmy funkcjonują już w większości na takiej zasadzie, reakcja rządów na tę realną już sytuację była opóźniona. Strategia gospodarcza Stanów Zjednoczonych musi być raczej globalna niż narodowa. Musi zwracać zwiększoną uwagę na szereg nowych kwestii takich jak: degradacja środowiska, naciski ludności w krajach rozwijających się, migracje i uchodźcy, choroby i inne problemy zdrowotne.

Co potrzebujemy zrobić

Gospodarcza pozycja Ameryki na świecie będzie na dłuższą metę zdeterminowana tym do jakiego stopnia uda nam się:

- * wzmocnienie gospodarczej konkurencyjności poprzez solidną politykę monetarną i fiskalną, większe oszczędności i inwestycje;
- * usprawnienie naszej infrastruktury i naszego systemu edukacyjnego;
- * zapewnienie naszego przywództwa w głównych technologiach nowej ery;

- * przekonanie innych, że wolny handel oferuje większy dobrobyt niż zarządzany handel lub chronione rynki;
- * wspieranie gospodarek rynkowych we wszystkich regionach świata; oraz
- * umacnianie skuteczności instytucji, narodowych i międzynarodowych, potrzebnych dla utrzymania globalnej gospodarki rynkowej.

Jest to długoterminowe zadanie, które będzie wymagało aktywnego uczestnictwa wszystkich Amerykanów. Tylko konsekwentna strategia wzrostu przez następne dziesięć do piętnastu lat może przynieść znaczący postęp w reformowaniu naszej gospodarki i utrzymanie gospodarczego przywództwa USA na świecie.

W kraju, nasza długoterminowa strategia wzrostu musi obejmować:

- * środki powściągające w celu sprowadzenia wydatków federalnych do poziomu bardziej odpowiadającego dostępnym zasobom oraz znacznego obniżenia deficytu federalnego;
- * rozsądną politykę monetarną aby wspierać wzrost gospodarczy, zapewniając jednocześnie stale niski poziom inflacji i stabilne ceny;
- * większe narodowe oszczędności aby ograniczyć koszt kapitału na produkcyjne sektory gospodarki;
- * zwiększone inwestycje, szczególnie na badania i rozwój;

- * zmniejszenie obciążeń naszej gospodarki podatkami, przepisami i regulacjami prawnymi;
- * podniesienie poziomu kształcenia, szczególnie okresu od przedszkola do szkoły średniej oraz wprowadzenie reform zwiększających kontrolę rodzicielską i możliwość wyboru;
- * większą sprawność w użyciu energii, szczególnie ropy, poprzez mechanizmy rynkowe, a nie przepisy;
- * usprawnioną infrastrukturę, szczególnie w transporcie i łączności; oraz
- * nowe podejście do chorób społecznych, które podmywają naszą siłę gospodarczą.

Waktualnienie naszej międzynarodowej polityki gospodarczej

Przywracając witalność naszej wewnętrznej gospodarce musimy również przemyśleć naszą zagraniczną politykę gospodarczą. Co najważniejsze, musimy uznać że tylko poprzez wspólne działanie z naszymi gospodarczymi partnerami będziemy zdolni do osiągnięcia naszych międzynarodowych celów gospodarczych. Dzięki naszej sile gospodarczej i szczeremu oddaniu sprawie otwartego, międzynarodowego systemu gospodarczego możemy odgrywać unikalną rolę wiodącą. Lecz w coraz większym stopniu, Stany Zjednoczone są widziane jako pierwsze wśród równych, nie dominujące, na międzynarodowych forach ekonomicznych. Nie

możemy dyktować innym, lecz możemy zachęcać ich do współpracy.

Nasze priorytety na następną dekadę powinny obejmować działania zmierzające do:

- * Poprawienia polityki gospodarczej i jej rezultatów wśród głównych krajów uprzemysłowionych w celu promowania stałego globalnego wzrostu gospodarczego. Koordynacja polityki makroekonomicznej powinna być wzmocniona.

- * Kontynuacji promowania globalnej i regionalnej liberalizacji handlu. Globalnie, musimy doprowadzić Rundę Urugwajską do pomyślnego końca i położyć podstawy, w Układzie Ogólnym w sprawie Cel i Handlu (GATT), pod dalszą wielostronną liberalizację handlu i bardziej efektywne orzekanie w sporach handlowych. Regionalnie, teraz kiedy przyjęliśmy Układ o Wolnym Handlu w Ameryce Północnej, powinniśmy przeć do przodu z Przedsięwzięciem na rzecz Inicjatywy Amerykańskiej budując podstawy pod układy o wolnym handlu z innymi krajami Ameryki Łacińskiej. Powinniśmy także badać możliwości uzgodnień prowadzących do układów o wolnym handlu z krajami w innych regionach, takich jak Azja i Europa, gdzie mamy ważne interesy.

- * Zapewnienie, poprzez regularne konsultacje polityczne i gospodarcze na wysokim szczeblu, że stosunki ze Wspólnotą Europejską pozostają na solidnej podstawie. Budując na ponad dziesięcioletnich negocjacjach handlowych, potrzebujemy lepszego zrozumienia z Japonią w kwestii rozwiązywania różnic handlowych i zwiększonego dostępu rynkowego dla

towarów zagranicznych. Należy skorzystać z forum Współpracy Gospodarczej Azji nad Pacyfikiem w celu wzmocnienia stosunków handlowych i promowania dalszej liberalizacji w Azji.

- * Fundamentalnego przemyślenia narodowej i międzynarodowej strategii pomocy w rozwoju krajów biedniejszych. Z niewieloma wyjątkami, rezultaty zagranicznej pomocy nie były proporcjonalne do wydatkowanych środków. Znacząco większy nacisk należy położyć na strukturalne reformy o orientacji rynkowej.
- * Kontynuacji wspólnego wysiłku z naszymi sojusznikami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi dla wspierania pomyślniej transformacji Wschodniej Europy i byłego Związku Radzieckiego do gospodarki opartej o rynek i zintegrowanej z rynkiem globalnym. W uzupełnieniu właściwej pomocy finansowej i technicznej musimy zapewnić dostęp do rynków zagranicznych dla tych krajów aby zachęcić handel i wzrost sektora prywatnego.
- * Wzmocnienia międzynarodowych instytucji finansowych i gospodarczych -- Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Układu Ogólnego w sprawie Ceł i Handlu (GATT) i regionalnych banków rozwoju -- tak aby mogły one skutecznie wychodzić naprzeciw wyzwaniom rzucanym przez dramatycznie zmieniającą się gospodarkę światową. Międzynarodowe instytucje finansowe muszą kłaść większy nacisk na wspieranie prywatnego sektora i budowanie solidnej polityki w oparciu o rynek.

* Podobnie, dokonanie oceny i koniecznego dostosowania gospodarczego mandatu różnych organów Narodów Zjednoczonych. Szczególną uwagę należy poświęcić Organizacji Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Organizacji Narodów Zjednoczonych d/s Rozwoju Przemysłowego (UNIDO), Komitet Narodów Zjednoczonych d/s Handlu i Rozwoju, Rada Gospodarczo-Społeczna (ECOSOC) i pięć regionalnych komisji gospodarczych ONZ.

Budowa instytucji rządowych w służbie przyszłości

Musimy zakończyć proces upraszczania i restrukturyzacji instytucji rządowych USA. Większość naszych instytucji zajmujących się sprawami gospodarczymi datuje się albo sprzed roku 1940 albo została utworzona podczas Zimnej Wojny. Koordynacja wewnątrz rządu może być usprawniona; dublowanie działań powinno zostać wyeliminowane. Istnieje potrzeba przebadania całego aparatu rządowego -- struktury agencji, personelu i pragmatyki -- by zapewnić w nowych warunkach najbardziej skuteczne tworzenie polityki.

Powinniśmy także podkreślić wagę aktywnej międzynarodowej roli USA. Wiele z naszych zagranicznych działań dyplomatycznych bezpośrednio wspiera amerykańskie miejsca pracy i tworzy szanse dla rozwoju biznesu. Powinniśmy restrukturyzować różne agencje rządu USA zaangażowane w promocję eksportu aby zapewnić spójne, skoordynowane podejście do tej kwestii. Przy ponownej ocenie naszych sposobów promocji handlu powinniśmy skoncentrować się na kluczowych obszarach konkurencyjności handlu i pracować z prywatnym sektorem w celu dostoso-

wania programów do specyficznych potrzeb.

Dwustronna pomoc w rozwoju

Tak jak Stany Zjednoczone dostrzegły, że w ich narodowym interesie leżało dopomożenie Europie i Japonii w przezwyciężeniu dewastacji drugiej Wojny Światowej, również teraz jest także w naszym interesie dopomożenie dawnym krajom komunistycznym w przezwyciężeniu spustoszeń dokonanych centralnym planowaniem i nadmierną kontrolą państwa. Lecz władza wykonawcza i Kongres muszą przyłączyć się do tych krajów w odrzuceniu starego myślenia, szczególnie w kwestii decydowania jak użyć i kiedy dostarczyć zachodniej pomocy. Programy i zarządzanie pomocą zagraniczną USA muszą być całkowicie przeorientowane, tak aby wspierały naszą politykę gospodarczą. Liczne komisje i grupy ekspertów opowiadały się za zasadniczą reformą struktury i priorytetów naszej pomocy zagranicznej. Koniec Zimnej Wojny dostarcza doskonałej sposobności do jej podjęcia.

Nasz program zagranicznej pomocy powinien maksymalnie koncentrować się na solidnej polityce gospodarczej w krajach otrzymujących oraz promocji sektora prywatnego. Celem pomocy zagranicznej powinno być ograniczanie zależności, a nie jej przedłużanie. Pomoc zagraniczna jest najbardziej skutecznie wykorzystywana kiedy kraje otrzymujące stosują się do zasad wolnego rynku i budują pluralistyczne instytucje demokratyczne. Przestrzeganie tych zasad pobudza międzynarodowy handel i inwestowanie, co jest dużo ważniejsze od względnie małych wpływów oficjalnej pomocy międzynarodowej.

Środowisko

Degradacja środowiska jest jednym z najbardziej palących problemów globalnych. Zanik lasów, zmiana klimatu, zanieczyszczenie powietrza i wody oraz wyczerpywanie się źródeł wody mają dalekosiężne skutki na zdolność krajów do utrzymania gospodarczego wzrostu i zapewnienia zdrowego środowiska dla swych obywateli. Problemy środowiska przekraczają narodowe granice. Zanieczyszczenie powietrza i wody w jednym kraju może mieć wpływ na kraje odległe jak i te leżące blisko. W wielu krajach rozwijających się degradacja środowiska już teraz powoduje poważne problemy zdrowotne i ogranicza rozwój gospodarczy.

Zajęcie się problemami środowiska wymaga wysiłku globalnego. Stany Zjednoczone ustanowiły jedne z najbardziej ścisłych standardów środowiskowych na świecie. Musimy ich przestrzegać. Jednakże, nie jesteśmy uodpornieni na skutki degradacji środowiska gdzie indziej. Stany Zjednoczone już teraz odgrywają aktywną rolę we wspieraniu wielonarodowych programów środowiskowych, inicjatyw kontroli populacji oraz badań problemów globalnych. Będziemy nadal rozwijać międzynarodową współpracę w kwestiach środowiska i wspierać ten wysiłek odpowiednimi funduszami. Musimy szczególnie zapewnić, że sprawy środowiska będą w pełni zintegrowane z naszą całościową polityką gospodarczą i handlową. Wzrost gospodarczy i ochrona środowiska mogą być uzupełniającymi się celami, do których można dążyć razem.

Przestrzeń

Potrzebujemy nadal korzystać z unikalnego środowiska przestrzeni kosmicznej aby poszukiwać nowych materiałów i leków, rozwijać nowe źródła energii oraz znajdować rozwiązania problemów środowiska na ziemi. Będzie to wymagało ożywionego i lepiej zintegrowanego wysiłku w przestrzeni sektora obronnego i cywilnego. Musimy także zachęcić do wysiłków wielonarodowych. Znaczący sukces został osiągnięty we współpracy z Europejską Agencją Przestrzeni Kosmicznej, dawnym Związkiem Radzieckim i innymi krajami wspierającymi Stację Kosmiczną Wolność, zadanie skoncentrowane na poprawienie życia na ziemi. Dodatkowo, powinniśmy promować politykę zachęcającą do prywatnego inwestowania w przestrzeni kosmicznej. Pomoże to tworzyć miejsca pracy, pobudzi gospodarkę i wzmocni naszą naukę, inżynierię i bazę przemysłową.

V. Bezpieczeństwo poprzez si- łę: Dziedzictwo i mandat ... Nasz program obronny

W naszej strategii dokonano się przesunięcie od koncentracji na globalnym zagrożeniu do skupienia się na wyzwaniach i sposobnościach regionalnych, od powstrzymywania do nowej strategii obrony regionalnej. Zgon globalnego zagrożenia stanowionego przez radziecki komunizm pozostawia Amerykę i jej sojuszników z bezprecedensową szansą łatwiejszego utrzymania środowiska bezpieczeństwa, w którym mogą z powodzeniem rozwijać się nasze demokratyczne ideały. Tam gdzie kiedyś ogólnoeuropejska wojna, potencjalnie prowadząca do wymiany nuklearnej, była teoretycznie w zasięgu tygodni i metrów, dzisiaj takie zagrożenie cofnęło się i wymagałoby lat by ponownie powstać. Z końcem Zimnej Wojny, nie ma żadnych znaczących wrogich sojuszy. Zachowujemy wyraźne prowadzenie w najważniejszych dziedzinach prowadzenia wojny. Kombinacja tych trendów dała naszemu Narodowi i naszym sojuszom wielką głębię naszych pozycji strategicznych.

W istocie sojusze te, budowane w czasie naszej walki o powstrzymanie, są jednym z wielkich źródeł naszej siły w obecnej nowej erze. Reprezentują one społeczność demokratycznych narodów zespolonych razem siecią powiązań politycznych,

gospodarczych i bezpieczeństwa. Oferują one ramy bezpieczeństwa nie poprzez rywalizację w zbrojeniach lecz poprzez podejście kooperatywne oraz instytucje bezpieczeństwa zbiorowego. Jednak, nawet jeśli mamy nadzieję coraz bardziej polegać na zbiorowym podejściu do rozwiązywania problemów międzynarodowych, uznajemy że zbiorowa odpowiedź nie zawsze nastąpi na czas, oraz, przy braku amerykańskiego przywództwa, może nie być wykonalna.

Stawiając prosto sprawę, powinniśmy dążyć do kształtowania niepewnej przyszłości tak aby zachować głębię strategiczną -- zdobytą z wielkimi ofiarami -- i powiększać ją w taki sposób, który pomógłby zapobiegać dominacji wrogich sił niedemokratycznych w regionach bardzo ważnych dla naszych interesów. Podczas globalnej walki w okresie Zimnej Wojny, wydarzenia na nawet odległych obszarach mogły wpływać na względną pozycję Stanów Zjednoczonych na świecie, a zatem wymagały reakcji USA. Dzisiaj, Stany Zjednoczone pozostają krajem o globalnych interesach, lecz muszącym ponownie zbadać czy i jak poszczególne wyzwania zagrażają naszym interesom. Jasne zrozumienie naszych interesów oraz rosnąca siła naszych przyjaciół i sojuszników pozwoli abyśmy byli bardziej selektywni w decydowaniu czy siły USA muszą być zaangażowane.

Wiedzeni przez tę nową regionalną strategię obronną znacznie redukujemy nasze siły -- prawie o jedną czwartą -- do ich najniższego poziomu, biorąc pod uwagę personel, od czasu sprzed wojny koreańskiej. Jednak, nawet jeśli redukujemy wielkość naszych sił, nie wolno zniszczyć nam ich jakości czy też wyższości technologicznej. Podobnie jak sojusze, wysoko wyszkolony personel oraz wyższość technologiczna re-

prezentują możliwości, których odtworzenie wymagałoby całych dziesięcioleci jeżeli zostałyby nierozważnie stracone w obecnym okresie redukcji.

Chociaż już nie stoimy wobec możliwości poprowadzonego przez Związek Radziecki ataku Układu Warszawskiego na Europę, regionalne niestabilności nadal zagrażają naszym interesom i naszemu bezpieczeństwu. Świat pozostaje nieprzewidywalny i uzbrojony ponad miarę, a poszczególne kraje nie wyeliminowały wiekowej pokusy użycia siły lub zastraszenia dla osiągnięcia swoich celów. Koniec Zimnej Wojny zbiegł się z prawdziwą eksplozją długo uśpionych etnicznych i agresywnie nacjonalistycznych napięć na całym świecie, spośród których wiele przeobraziło się w międzynarodowe kryzysy. Rozprzestrzenianie broni, terroryzm, oraz międzynarodowy handel narkotykami nadal zagraża stabilności.

Stany Zjednoczone muszą nadal zapewniać przywództwo konieczne dla zachęcenia i utrzymania współpracy pomiędzy naszymi sojusznikami, przyjaciółmi i nowymi partnerami w wychodzeniu naprzeciw wyzwaniom, z którymi w sposób nieunikniony zetkniemy się w przyszłości. Musimy nadal pozostać zaangażowani aby zapobiegać wyłanianiu się nowego globalnego zagrożenia lub tworzeniu się próżni w regionach bardzo ważnych dla naszych interesów. Narody będą zależały od siły, gotowości i przywództwa Ameryki w nadchodzących latach w takiej mierze jak podczas Zimnej Wojny i kryzysu w Zatoce. Zarówno na ich rzecz jak i dla nas samych nie możemy pozwolić sobie

na mniej niż na najbardziej sprawne, najlepiej wyposażone i najlepiej dowodzone wojsko na świecie.

Co osiągnęliśmy

Podczas Zimnej Wojny, nasza odmowa by być zastraszonym przez ekspansjonistyczną politykę radziecką lub masową rozbudowę wojenną, nasza gotowość do przeciwstawienia się tej rozbudowie oraz nasze rozwinięcie sił za granicą, wszystko to zapewniło tarczę przeciwko radzieckiej agresji. To pozwoliło demokracji na rozwój i rozkwit wokół na świecie. Zimna Wojna skończyła się -- nie dlatego że Ameryka pasywnie czekała lecz dlatego że wskazaliśmy drogę. Prowadziliśmy poprzez utrzymywanie własnego, wysoce sprawnego wojska i poprzez ciągłe zaangażowanie zarówno w Europie jak i w Azji. Ogólnie rzecz biorąc, nasza polityka zapobiegła konfliktowi i wywierała ciągłą presję na Związek Radziecki, który ostatecznie załamał się od wewnątrz. Pomagaliśmy naszym demokratycznym sojusznikom w Europie i w Azji nie tylko po to aby przeciwstawić się komunistycznemu zagrożeniu, ale także aby stali się oni wystarczająco silni politycznie i gospodarczo by móc dźwigać brzemień wspólnej obrony. Ostatecznie, transformacja Związku Radzieckiego umożliwiła nam osiągnięcie bezprecedensowych nowych redukcji strategicznych arsenałów nuklearnych obu stron i szeregu układów w sprawie broni konwencjonalnych i chemicznych.

Ostatnio, nasze zaangażowanie i przywództwo w Wojnie w Zatoce podtrzymało zaufanie i szacunek świata. Ponad pół miliona mężczyzn i kobiet naszych sił zbrojnych pomogło w przeprowadzeniu historycznej kampanii wyzwolenia Kuwejtu i pow-

strzymania Saddama Husseina przed zdominowaniem regionu i przejęciem kontroli nad globalnymi źródłami energii. Jakość, wyszkolenie, technologiczne zaawansowanie oraz wysoka fachowość służb logistycznych naszych Sił Zbrojnych razem z doskonałym wojskowym planowaniem i dowodzeniem dały w rezultacie szybkie zwycięstwo.

Stany Zjednoczone pomogły wielu krajom na całym globie w budowie ich własnych zdolności obronnych przeciwstawiając się tym samym poczuciu narażenia, które sprzyja pobudzaniu wyścigu zbrojeń i rozprzestrzenianiu broni. Wspomagaliśmy także wysiłki humanitarne, które następowały po naturalnych katastrofach; operacje utrzymania pokoju; rozbudowę infrastruktury; oraz poprzez wspólne programy wojskowe, procesy przejścia do systemu demokratycznego w licznych krajach.

Rozpoczynając w roku 1990, Stany Zjednoczone podjęły gruntowną przebudowę naszych sił zbrojnych w erze pozimnowojennej, konsekwentnie do nowej wizji otoczenia strategicznego. Uzyskaliśmy skuteczną równowagę przez znaczące i szybkie zmniejszenie i restrukturyzację bez dokonywania głębokich cięć, które mogłyby skusić agresorów lub spowodować wątpliwości wśród sojuszników co do naszej stanowczości i możliwości.

**Jak możemy przewodzić w
zbiorowym zaangażowaniu w
bliskiej przyszłości**

Program obronny

Podstawowe elementy naszej narodowej strategii obronnej -- odstraszenie i obrona strategiczna; wysunięta obecność; reakcja na kryzysy; oraz odtwarzanie -- są jasno określone i będą nadal obowiązywać w przewidywalnej przyszłości.

* **Odstraszenie i obrona strategiczna.** Odstraszenie ataku nuklearnego pozostaje naszym najwyższym priorytetem. Musimy zawsze posiadać nowoczesne strategiczne siły nuklearne i niezawodny system ostrzegania. Musimy także zbudować system globalnej ochrony przed ograniczonym atakiem rakiet balistycznych. Musimy utrzymać zdolne do odpowiedzi, wysoce wyszkolone, zaawansowane technologicznie i posiadające szerokie możliwości siły konwencjonalne i niekonwencjonalne. Musimy utrzymać i usprawniać systemy kosmiczne zintegrowane ze strategicznymi i taktycznymi operacjami wszędzie na świecie.

* **Wysunięta obecność.** Redukując nasze siły rozwinięte w przodzie, ponownie określamy naszą obecność za granicą poprzez wspólne ćwiczenia, nowe porozumienia o dostępie i magazynowaniu, pomoc w zakresie bezpieczeństwa i humanitarna, wizyty w portach, kontakty wojskowe, okresowe lub wymienne rozwinięcia wojsk. Nasza wysunięta obecność i działania użyczają wiarygodności naszym sojuszom i za-

pewniają przeświadczenie, że każde zagrożenie naszych interesów lub interesów naszych sojuszników spotka się ze zbiorową reakcją.

* **Reakcja na kryzysy.** Musimy utrzymać odpowiednią zdolność do rozwinięcia sił w odpowiedzi na kryzys jeśli zawiodą nasze wysiłki aby mu zapobiec. Samo istnienie wysokiej zdolności do odpowiedzi na kryzysy wzmacnia możliwości ich zapobiegania. Strukturra naszych sił musi być wystarczająco elastyczna aby zapewnić spełnienie zarówno tradycyjnych jak i nietradycyjnych wymagań. Ponadto, zdolność do wytworzenia decydującej mocy bojowej, jeśli i kiedy jest potrzebna, wzmacnia naszą zdolność do zakończenia danego konfliktu szybko, na warunkach korzystnych dla nas i z minimalnymi stratami. Dokładny rodzaj naszej odpowiedzi na dany kryzys będzie oczywiście zależał od interesów będących jego stawką, naszych zobowiązań wobec wmieszanych krajów, poziomu i zaawansowania zagrożenia, oraz od możliwości sił USA i sojuszników.

* **Odtwarzanie.** Ograniczając wielkość naszych sił wojskowych w odpowiedzi na zgon globalnego zagrożenia, musimy zapewnić dalsze powstrzymywanie naszych potencjalnych przeciwników przed militaryzacją, a jeśli powstrzymywanie zawiedzie, zachować zdolność do odtworzenia globalnej zdolności do prowadzenia wojny. Taka zdolność do odtworzenia obejmuje tworzenie, szkolenie i wyprowadzenie w pole jednostek skadrowanych; mobilizowanie uprzednio szkolonego lub świeżego personelu; zaktywizowanie na szeroką skalę bazy przemysłowej. Odtwarzanie obejmuje także utrzymanie technologii, doktryny, szkolenia, doświadczonego persone-

lu wojskowego oraz innowacyjności na poziomie koniecznym dla zachowania konkurencyjności w decydujących dziedzinach potencjalnej rywalizacji wojskowej.

Musimy korzystać z naszych tradycyjnych silnych stron, uczyć się z naszego doświadczenia nabytego w PUSTYNNIEJ BURZY i planować na przyszłe ewentualności, w których nasi przeciwnicy powinni otrzymać podobne lekcje. Musimy utrzymać wyższość na lądzie, morzu, w powietrzu jak również w technologii. Musimy poprawić naszą umiejętność prowadzenia operacji koalicyjnych, rozwijania sił poprzez rozszerzanie zdolności do przerzutu drogą powietrzną i morską jak również przez zwiększanie strategicznej szybkości i mobilności naszych sił między teatrami działań. Musimy poszukiwać nowych i nowatorskich dróg dla naszych sił zbrojnych aby wniosły one długofalowy wkład na rzecz pokoju i stabilności poprzez wspomaganie wojskowych Wschodniej i Środkowej Europy, dawnego Związku Radzieckiego i innych wokół globu, na drodze do demokracji. Nowe Europejskie Centrum Studiów Bezpieczeństwa im. George'a C. Marshalla jest świetnym przykładem takiej inicjatywy.

Ostatecznie podsumowując, nasze siły zbrojne muszą być przygotowane do szybkiego reagowania, odstraszenia, a jeśli to konieczne, do walki i wygranej, jednostronnie lub jako część koalicji.

Przemysłowa baza obronna

Przemysłowa baza obronna jest jednym z najważniejszych elementów naszego narodowego bezpieczeństwa. Jest to skom-

plikowana sieć firm zakontraktowanych, kooperujących i dostawców oraz magazynów obsługi technicznej Departamentu Obrony. Polegamy na bazie przemysłowej w zakresie ekonomicznie wydajnej produkcji, obsługi technicznej i modernizacji technologicznie górujących systemów broni i amunicji długofalowo w czasie pokoju oraz w zakresie terminowych dostaw towarów i usług wymaganych przez nasze siły zbrojne w czasie kryzysu lub konfliktu. W okresie pokoju baza przemysłowa musi zapewnić zaawansowane badania i zdolność do rozwoju, stały dostęp do technologii cywilnej, ciągłą zdolność projektową i prototypową. Należy się w większym stopniu skoncentrować na innowacyjnych technikach produkcji, które zapewnią zdolność do szybkiego i wydajnego ekonomicznie szybkiego wdrażania do naszych sił zbrojnych najbardziej zaawansowanych usprawnień technologicznych.

w czasie konfliktu, baza przemysłowa musi być zdolna do nagłego zwiększenia produkcji istotnych artykułów wojennych przed i w czasie ewentualnej operacji. Ponadto, baza przemysłowa musi być zdolna do odtworzenia, w rozsądnym okresie czasu, zapasów wojennych tych artykułów, które zostały zużyte. Wreszcie, baza przemysłowa musi być zdolna do odtworzenia sił aby były one gotowe w przypadku ponownego wyłonienia się globalnego zagrożenia.

Jako że narodowy budżet obronny będzie się zmniejszał w krótko i średnio odległej przyszłości musimy zapewnić aby unikalne, najważniejsze zdolności bazy przemysłowej w czasie pokoju, konfliktu i odtwarzania były zawsze osiągalne według potrzeb. Aby to zrobić musimy zbadać następujące rzeczy:

- * Ostatnio występujące i planowane trendy w zakresie naszej zdolności do nagłego zwiększenia produkcji wojskowej w czasie kryzysu lub wojny.
- * Wpływ bieżących i planowanych programów pozyskiwania obronnego na unikalne, najważniejsze zdolności bazy przemysłowej.
- * Technologie, które się prawdopodobnie pojawią i które mogłyby zrekompensować stratę dostawców najważniejszych komponentów do systemów broni i platform krótko i średnio odległej przyszłości.
- * Inne główne czynniki, które zapewnią żywotną przemysłową bazę obronną zdolną do wsparcia modernizacji lub odtworzenia sił w długiej perspektywie.

Ważne inicjatywy są już w trakcie. Inicjatywy Narodowej Technologii dostarczą sposobności polegania w szerszym zakresie na nowych postępach technologii ze znaczną możliwością zastosowań cywilnych. Komisja Konwersji Obronnej jest kolejnym przykładem. Zapewni ona lepsze zrozumienie sposobności dla przemysłu do zróżnicowania i odejścia od produkcji obronnej, przy zachowaniu najważniejszych umiejętności związanych z produkcją obronną, oraz do komercjalizacji nowych postępów technologicznych. Musimy jednak pozostać oddani fundamentalnej zasadzie, że silny wolny rynek, a nie interwencja rządu i przepisy, jest kluczem do skutecznej przemysłowej bazy obronnej.

Nierozprzestrzenianie

W erze pozimnowojennej jednym z najbardziej zagrażających wyzwań dla naszego narodowego bezpieczeństwa jest rozprzestrzenianie broni masowej zagłady i środków jej przeniesienia. Podczas gdy zagrożenie nuklearną konfrontacją z dawnym Związkiem Radzieckim cofa się, rośnie niebezpieczeństwo że broń nuklearna, chemiczna lub biologiczna będzie zastosowana przez agresora z innego miejsca świata. Ukryte sieci zaopatrywania kontynuują swoje wysiłki by uzyskać środki do budowy tych broni. Chociaż rozpad bloku radzieckiego doprowadził do złagodzenia czterdziestoletniej kontroli Wschód-Zachód kierowanej przez sojuszniczy Komitet Wielostronnej Kontroli Eksportu (COCOM), technologie podwójnego użycia z możliwością zastosowania wojskowego stają się coraz dostępnejsze na światowych rynkach. W sposób nieunikniony coraz większa liczba krajów będzie mogła przyczynić się do rozprzestrzeniania rakiet balistycznych i broni masowego rażenia.

Polityka nierozprzestrzeniania USA opiera się na czterech zasadach:

- * Budować na istniejących globalnych normach wymierzonych przeciwko nierozprzestrzenianiu oraz, gdzie to możliwe, umacniać i rozszerzać je.
- * Koncentrować specjalne wysiłki na tych obszarach gdzie niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania jest szczególnie duże, tak jak na Bliskim Wschodzie, w Południowo-Zachodniej Azji, Południowej Azji i na Półwyspie Koreańskim.

- * Poszukiwać możliwie najszerszego wielostronnego wsparcia zachowując zdolność do jednostronnej akcji.

- * Odnosić się do obaw w kwestii bezpieczeństwa, leżących u podłoża motywów pozyskiwania broni masowego rażenia, w oparciu o cały zakres pomocy politycznej, dyplomatycznej, gospodarczej, wywiadowczej, ogólnowojskowej, bezpieczeństwa oraz innych dostępnych instrumentów.

Zasady te znalazły odzwierciedlenie w wielu działaniach w ciągu ostatniego roku. Wskutek zabiegów USA, wielostronne reżimy kontroli eksportu -- Reżim Kontroli Technologii Rakiet (MTCR) i Grupa Australijska (która obejmuje technologie chemiczne i biologiczne) -- uaktualniły i rozszerzyły swoje listy kontrolne. Zakończenie negocjacji w sprawie Konwencji o Broni Chemicznej zbliżyło świat do weryfikowalnego globalnego zakazu broni chemicznych. 27 krajów z Grupy Dostawców Nuklearnych zebrało się ponownie po raz pierwszy od dwunastu lat i osiągnęło w roku 1992 porozumienie o kontroli 65 kategorii sprzętu podwójnego użycia. Z inicjatywy USA, COCOM stworzył Forum Kooperatywne w celu włączenia do współpracy nowe niepodległe państwa dawnego Związku Radzieckiego i inne państwa Wschodniej Europy w kontrolowaniu eksportu specjalnej technologii. Specjalna Komisja Narodów Zjednoczonych oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA) kontynuowały swoje wysiłki w celu demontażu programów broni niekonwencjonalnych Saddama Husseina. Północna Korea w końcu zaakceptowała inspekcje IAEA zgodnie z jej międzynarodowymi zobowiązaniami, chociaż pełnego zastosowania się do nich jeszcze nie zapewniono.

Ponadto, Stany Zjednoczone zachęciły do szerszego uczestnictwa w reżimach nierozprzestrzeniania. Lista członków Traktatu o Nierozprzestrzenianiu (NPT) wzrosła do ponad 150 państw włącznie z Chinami, Francją i Południową Afryką. Traktat z Tlatelolco może wkrótce doprowadzić do powstania strefy wolnej od broni nuklearnej obejmującej całą Amerykę Łacińską. Wzmocniona Inicjatywa Kontroli Rozprzestrzeniania USA umocniła nasze własne bariery przepisów przeciwko rakietom, broniom chemicznym i biologicznym, rozprzestrzenianiu technologii, włącznie z sankcjami wobec obywateli USA przyczyniającymi się do rozprzestrzeniania. Poprzez Inicjatywę Kontroli Zbrojeń Bliskiego Wschodu będziemy nadal wykorzystywali powstałe po wojnie w Zatoce sposobności ograniczania zbrojeń. Przyspieszymy także i zintensyfikujemy nasze wysiłki w sprawie nierozprzestrzeniania działając w ramach inicjatywy nierozprzestrzeniania z czerwca 1992. Ponadto, Stany Zjednoczone nie będą produkowały plutonu i wysoko wzbogaconego uranu w celu prowadzenia eksplozji nuklearnych -- jest to krok mający zachęcić państwa leżące w regionach napięć, takich jak Bliski Wschód i Południowa Azja, aby podjęły podobne działania.

Chociaż wiele z naszych wysiłków będzie kontynuowanych poprzez kanały rządowe -- włącznie z naszą Agencją Kontroli Zbrojeń i Rozbrojenia, której działanie zostało ukierunkowane na wspieranie nierozprzestrzeniania w uzupełnieniu do jej tradycyjnego programu -- prywatny sektor może i musi odgrywać aktywną rolę. Międzynarodowe Centrum Nauki i Techniki w Moskwie oraz Centrum Nauki i Techniki w Kijowie powinny za-

pewnić obiecujące cywilne szanse dla dawnych projektantów i inżynierów uzbrojenia. W nadchodzących latach będzie potrzebne bardziej twórcze podejście do tego problemu.

Kontrola zbrojeń

Przez większą część ery Zimnej Wojny wysiłki w zakresie kontroli zbrojeń zmierzały głównie do obniżenia skutków rywalizacji między supermocarstwami. Choć godne odnotowania, zarejestrowane sukcesy były ograniczone. Należały do nich: zakaz nadziemnych prób nuklearnych; zakaz broni biologicznych; ustalenie pułapów dozwolonego wzrostu strategicznych sił nuklearnych.

W ciągu ostatnich kilku lat, wraz z nadzwyczajnymi zmianami w międzynarodowym bezpieczeństwie, obraz ten zmienił się zdecydowanie. W ciągu bardzo krótkiego okresu czasu osiągnęliśmy znaczący sukces w ograniczeniu arsenałów nuklearnych i konwencjonalnych, w wysiłkach na rzecz zakazów broni chemicznej, w ustanowieniu szerokiej gamy środków budowy zaufania i komunikowania się między dawnymi przeciwnikami.

Zamiast jedynie obniżania poziomu rywalizacji, kontrola zbrojeń odgrywa obecnie główną rolę w tworzeniu ram kooperacji. W konsekwencji tej zmiany, proces kontroli zbrojeń także zmienił się zdecydowanie. Na niektórych obszarach, szczególnie w odniesieniu do niepodległych państw dawnego Związku Radzieckiego, możemy sobie obecnie pozwolić na jednostronne kroki, często w oparciu o przewidywaną wzajemność. Na innych, nadal wymagamy formalnych porozumień, lecz można je osiągnąć dużo szybciej niż poprzednio.

Przed lipcem 1991 roku, Stany Zjednoczone i Związek Radziecki nigdy nie uzgodniły redukcji swich strategicznych sił nuklearnych. Obecnie kombinacja Układu START z lipca 1991, inicjatyw Prezydenta z września 1991 i stycznia 1992 w odniesieniu do sił nuklearnych oraz porozumienia Bush-Jelcyn z czerwca 1992 na temat dalszych redukcji broni strategicznych obniży liczbę naszych strategicznych środków nuklearnych do mniej niż jednej trzeciej poziomu z roku 1990. Co więcej, każda strona wyeliminuje wszystkie swoje wielogłowicowe balistyczne rakiety międzykontynentalne, pozostawiając strategiczne siły nuklearne, które są rzeczywiście tylko siłami odstraszania.

Traktat o Siłach Konwencjonalnych w Europie (CFE) z roku 1990 znacząco redukuje konwencjonalny sprzęt wojskowy w Europie. CFE i porozumienie ze Szczytu Helsińskiego wprowadzając politycznie wiążące pułapy liczebności personelu wojskowego w Europie, ustanawiają szeroko zakrojone i stabilne pułapy konwencjonalnych sił wojskowych na kontynencie, który przez wieki był głównym ogniskiem konfliktu. Traktat o Otwartych Przystworzach pomoże w tej sprawie. Pracujemy także blisko z naszymi partnerami na Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE) na rzecz rozwijania stabilności i otwartości w kwestii aktywności wojskowej na kontynencie.

Głównym niezakończonym problemem w programie kontroli zbrojeń, który stanowi najwyższy priorytet Stanów Zjednoczonych, jest zakaz broni chemicznej. Najlepszą nadzieję na osiągnięcie światowej eliminacji broni chemicznych i zapoczątkowanie jednocześnie nierozprzestrzeniania dałoby wpro-

wadzenie w życie Konwencji Broni Chemicznej. Stany Zjednoczone będą pierwotnym sygnatariuszem Konwencji. Aby pobudzić innych do zaangażowania się na rzecz przyspieszenia negocjacji oraz ukończenia i wprowadzenia w życie Konwencji, Stany Zjednoczone formalnie wyrzekły się użycia broni chemicznej do jakichkolwiek celów, również odwetu, przeciwko jakiemukolwiek państwu, z chwilą wejścia Konwencji w życie. Ponadto, zobowiązaliśmy się bezwarunkowo do całkowitego zniszczenia wszystkich zapasów broni chemicznej USA w ciągu dziesięciu lat od wejścia jej w życie. Nie czekamy na ten moment i już rozpoczęliśmy niszczenie naszej broni chemicznej. Stany Zjednoczone zawarły także układ z Rosją na temat niszczenia broni chemicznej, jednocześnie z układami o bezpieczeństwie i demontażu głowic nuklearnych, jako część naszych całościowych starań aby pomóc dawnemu Związkowi Radzieckiemu w konwersji jego obrony.

Obrona przed rakietami balistycznymi

Obrona przed rakietami strategicznymi pozostaje jednym z najważniejszych elementów naszej pozycji strategicznej, jednakże biorąc pod uwagę teraźniejsze warunki strategiczne zmieniliśmy nasze priorytety. Stany Zjednoczone są obecnie zaangażowane w rozwój systemu zapewniającego Globalną Ochronę przed Ograniczonymi Uderzeniami (GPALS). Cofające się radzieckie zagrożenie ciągłym rozprzestrzenianiem zdolności balistycznych zachęciło nas do przeorientowania naszego programu Inicjatywy Obrony Strategicznej w celu spełnienia stałej potrzeby ochrony naszego terytorium, naszych sojuszników i naszych sił za granicą przed przypadkowym, nieuprawnionym lub

dokonanym przez kraje przestępcze balistycznym atakiem rakiety.

System Patriot wykazał podczas wojny w Zatoce, że obrona przed raketami balistycznymi jest decydującym elementem ochrony naszych i sojuszniczych oddziałów przed atakiem szaleńców lub krajów przestępczych. Lecz możemy i musimy działać lepiej niż Patriot aby wyjść naprzeciw rosnącemu zagrożeniu wynikającemu z rozprzestrzeniania. Obrona przed raketami balistycznymi wzmocni inne dziedziny naszej polityki bezpieczeństwa i polityki regionalnej i będzie siłą na rzecz stabilności w kłopotliwych regionach, usuwając potrzebę natychmiastowej odpowiedzi na agresję oraz być może ubezpieczający środki kontroli zbrojenia w rakiety balistyczne.

Na szczycie w czerwcu 1992 Prezydenci Bush i Jelcyn uzgodnili wspólne prace, wraz z sojusznikami i innymi zainteresowanymi państwami, nad rozwijaniem koncepcji Globalnego Systemu Ochrony (GPS) przed ograniczony atakiem rakiet balistycznych. Od tego czasu dyskutowaliśmy sprawę GPS w szczególności z przyjaciółmi, sojusznikami z NATO i przedstawicielami wysokiej rangi z Rosji i innych dawnych republik radzieckich. Będziemy kontynuować nasze jednostronne, dwustronne i wielostronne wysiłki w celu rozwoju i wzajemnego uzgodnienia GPS. Zobowiązanie do współpracy nad Globalnym Systemem Ochrony jest kamieniem milowym w stosunkach USA-Rosja i zapewnia, że obrona przed raketami może być rozwijana w stabilizujący sposób na korzyść społeczności narodów.

Wywiad

Nasze służby wywiadowcze nadal zapewniają wgląd nieosiągalny poprzez wymianę dyplomatyczną lub otwarte źródła -- wgląd, który może dać nam decydującą przewagę w reagowaniu na niebezpieczeństwa lub sposobności. Dokładna i uzyskana na czas informacja o warunkach, motywach i działaniach obcych sił jest szczególnie istotna w radykalnie zmienionym świecie. Rzecz jasna, że główne tematy zainteresowania zmieniły się w ciągu ostatnich kilku krótkich lat, jednakże nie nastąpiło żadne zmniejszenie wartości dokładnej, terminowej informacji o formułowaniu polityki i jej wykonaniu.

Ponadto, nie nastąpiło żadne zmniejszenie wartości dokładnej, terminowej informacji na rzecz wsparcia planowania wojskowego i działań, szczególnie ze względu na obniżenie szczebli strukturalnych sił USA. Musimy znać podstawy polityki i działania innych krajów, ich motywy i ich ograniczenia. Aktywa wywiadowcze USA, techniczne i ludzkie, muszą pozostać silne i zdolne do reagowania. Muszą pozostać także elastyczne i zdolne do adaptowania się do zmieniających się celów i priorytetów politycznych.

W uznaniu radykalnie zmienionego świata, czynione są wszelkie wysiłki na rzecz bardziej skutecznego organizowania naszych instytucji wywiadowczych oraz umocnienia systemu wzajemnego udostępniania i wspierania się ich cywilnych i wojskowych komponentów. Priorytety wywiadu zmieniły się znacznie. Niektóre ze starych celów wywiadowczych, takie jak państwowy terroryzm, pozostają nadal, lecz nowe wyzwania -- rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, przemyt narkoty-

ków oraz nadzór sankcji -- wymagają skoncentrowanego zbierania informacji.

W rozsądnym zakresie, wywiad USA jest dzisiaj wykorzystywany na zdecydowanie nowe sposoby, takie jak wspomaganie międzynarodowych organizacji (jak Organizacja Narodów Zjednoczonych), w odpowiedzi na wezwanie do wsparcia najważniejszych wysiłków na rzecz utrzymania pokoju, pomocy humanitarnej oraz kontroli zbrojeń. Będziemy dzielić się informacjami i aktywami, które umacniają pokojowe stosunki i pomagają w budowie zaufania. Wreszcie, pomimo znaczącego i bezprecedensowego postępu w naszej wymianie wywiadowczej z zaprzyjaźnionymi i dawniej wrogimi rządami za granicą, wrogie zagrożenie wywiadowcze nadal istnieje, stąd stałą priorytetową uwagę należy zwracać na kontrwywiad.

Terroryzm

Pomimo zabezpieczenia uwolnienia wszystkich amerykańskich zakładników w Libanie i witanego z uznaniem spadku liczby głównych wypadków terroryzmu, pozostaje on potencjalnym zagrożeniem naszego narodowego bezpieczeństwa -- zagrożeniem, któremu będziemy się przeciwstawiać wszelkimi prawnymi środkami. Spełnianie żądań terrorystycznych wystawia jedynie większą liczbę Amerykanów na ryzyko. Lecz terroryzm nie jest tylko porywaniem zakładników. Nie będziemy płacili żadnych okupów ani godzili się na inne warunki, które służyłyby zachęceniu do dalszego terroryzmu. Ta polityka bez ustępstw jest najbardziej skutecznym sposobem ochrony największej liczby ludzi i zapewnienia im bezpieczeństwa. Jednocześnie wszelkie dostępne środki będą stosowane aby uzyskać bez-

pieczny powrót amerykańskich obywateli wziętych jako zakładnicy przez terrorystów. Wzmocnione bezpieczeństwo i środki antyterrorystyczne pomogły zdusić inne akty terroryzmu, takie jak podpalenia, ataki bombowe i napady zbrojne.

Państwa, które praktykują lub aktywnie wspierają terroryzm będą narażone na międzynarodową izolację i reperkusje gospodarcze. Stany Zjednoczone zastrzegają sobie prawo jednostronnego działania oraz będą nadal współpracowały z innymi krajami w celu zapobiegania i reagowania na akty terrorystyczne. Liczba krajów, z którymi posiadamy zapewnienia o współpracy stale rośnie.

Zwalczanie nielegalnych narkotyków

Napływ niedozwolonych narkotyków do Stanów Zjednoczonych podważa nasze narodowe bezpieczeństwo na wiele sposobów. Szkodzi naszemu społeczeństwu i degraduje naszą gospodarkę, naszą konkurencyjność oraz nasze międzynarodowe przywództwo jako lidera rządów prawa. Poczyniony został postęp w zakresie przechwyceń, znaczącego poprzerywania szlaków przemytniczych, usprawnienia międzynarodowej współpracy oraz przyjmowania ustawodawstwa wspomagającego pobudzanie legalnej działalności gospodarczej jako alternatywy dla handlu narkotykami. Jednakże trzeba robić jeszcze więcej.

Aby zdławić zaopatrzenie, naszym głównym celem strategicznym jest zidentyfikowanie, przerwanie, demontaż i ostatecznie zniszczenie rozprowadzających organizacji, które produkują lub przemycają niedozwolone narkotyki na rynek USA.

Stany Zjednoczone będą nadal mobilizowały międzynarodową społeczność do zwalczania rozprowadzania narkotyków poprzez wielostronne konwencje, dwustronne grupy zadaniowe, krajowe i międzynarodowe reformy prawa, programy informacyjne oraz, w razie potrzeby, nowe instytucje. Koncentrujemy się także na umacnianiu wymuszania i zakazów w niektórych regionach. Na przykład, nasze inicjatywy: Andyjska, Karaibska, Środkowo-Amerykańska i Meksykańska i programy w innych regionach są ukierunkowane na potencjalne źródła i państwa tranzytowe.

Co się tyczy dalszych wymagań, nasza Narodowa Strategia Kontroli Narkotyków jednoczy cały federalny wysiłek i łączy wysiłki stanowe, lokalne i prywatnego sektora w bardziej skuteczne narodowe partnerstwo. Przeznaczamy obecnie bezprecedensowe środki na edukację, prewencję, leczenie i wymuszanie prawa. Jednak, niezależnie od tego jak wiele pieniędzy przeznaczy rząd, jak bardzo będą rozpowszechnione programy, rząd sam nie jest w stanie rozwiązać problemu niedozwolonych narkotyków. Zrobimy wszystko co możemy, lecz ostatecznie to nasze rodziny, sąsiedztwa i społeczności są tymi, które muszą wpajać decydujące wartości jak samodyscyplina, osobista odpowiedzialność, służba dla innych.

Jak możemy wpływać na dalszą przyszłość

Spoglądając w przyszłość w dziedzinie obrony dostrzegamy zestaw nowych problemów i sposobności.

* Restrukturyzacja i przekształcanie całego Departamentu Obrony musi postępować nadal wraz z rozwojem nowych stra-

teorii i doktryn. Ponadto, musimy nadal korzystać ze sposobności technologicznych, w pełni wykorzystując wojsko-techniczną rewolucję w broni, elektronice i organizacji. Potrzebujemy zaawansowanych systemów detekcyjnych i innych systemów obserwacji i rozpoznania, środków łączności, jak również precyzyjnych śmiertelnych i niesmiertelnych broni oraz bardziej skutecznego ich integrowania. W czasie pokoju będą one odstraszaniem. W czasie wojny będą one istotne dla przeżycia i sukcesu na polu walki. Musimy kontynuować restrukturyzację naszej techniki obronnej i bazy przemysłowej w celu przesunięcia środków na rzecz długofalowego potencjału wojskowego i odtwarzania, uznając potrzebę wprowadzenia zmodernizowanego sprzętu i rozwinięcia operacyjnych koncepcji skutecznego zastosowania nowych technologii.

* Stany Zjednoczone powinny znacząco zwiększyć swoje wysiłki w celu usprawnienia działań regionalnych i podejmowanych przez Narody Zjednoczone na rzecz zapobiegania konfliktom, pomocy humanitarnej i utrzymywania pokoju. Przyczyniałyby się one do wczesnego łagodzenia konfliktu aby nie pozwolić mu rozrosnąć się w poważne narodowe zagrożenie. Razem z naszymi sojusznikami i przyjaciółmi Stany Zjednoczone muszą rozwinąć wielonarodowe możliwości konieczne dla wymuszania pokoju oraz zwiększyć naszą zdolność do monitorowania, weryfikacji i rozpoznania, a także odbudowy pokoju po zakończeniu konfliktu. Wymagało to będzie innowacyjnego myślenia i twórczego przywództwa.

* Stany Zjednoczone muszą nadal odgrywać aktywną rolę w ewolucji architektury europejskiego bezpieczeństwa, po-

szukując sposobów utrzymania pokoju i bezpieczeństwa zachowując najniższy konieczny poziom sił. Musimy pracować na rzecz umocnienia żywotności NATO i aktywnie uczestniczyć w rozwoju wiarygodnej zdolności do utrzymania pokoju. Musimy aktywnie starać się o wkład w tej dziedzinie członków Północnoatlantyckiej Rady Współpracy jak również wspomagać ich w przejściu do systemu demokratycznego.

* W Azji, powinniśmy umacniać stosunki między USA a Japonią, które pozostają kluczowe dla stabilności regionu. Musimy wspierać istniejące stosunki obronne, pracować nad poszerzeniem dostępu do urządzeń i instalacji w całym regionie oraz zachęcać do dialogu i współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa. Będziemy wspierać stabilność regionu przez utrzymywanie w nim sił wojskowych oraz poprzez takie fora jak konferencja poministerialna Stowarzyszenia Krajów Azji Południowo-wschodniej (ASEAN) ; zachęcanie właściwych środków budowy zaufania; wspieranie układów dwustronnych między Północną a Południową Koreą i normalizację stosunków między nimi; dalsze popieranie pozytywnych zmian w Chinach; oraz, konsekwentnie z naszym najwyższym priorytetem jak najpełniejszego rozliczenia naszych jeńców i zaginionych w akcji, poprawienie stosunków z Wietnamem.

* W dawnym Związku Radzieckim, będziemy nadal zachęcać i wspierać pozytywną, scentralizowaną kontrolę broni nuklearnych, dążyć z naciskiem do szybkiego wykonania układów o kontroli zbrojeń oraz pomagać w redukcji jego arsenału nuklearnego. Będziemy nadal domagać się pełnego rozliczenia się dawnego Związku Radzieckiego z jego pro-

gramów wojny biologicznej. Staramy się ustanowić nowe stosunki z Ukrainą, Białorusią i Kazachstanem, z których wszystkie zgodziły się przystąpić do Układu o Nierozprzestrzenianiu jako kraje nienuklearne. Pomożemy w promowaniu skutecznej cywilnej kontroli nad wojskiem oraz wspomozemy siły wojskowe dawnych republik radzieckich w przyjmowaniu przez nie słusznej roli w cywilnym społeczeństwie.

* Na Bliskim Wschodzie i w Południowej Azji, utrzymamy siły rozwinięte w regionie, rozszerzymy nasze dwustronne uzgodnienia obronne, rozmieścimy zawczasu materiały i sprzęt oraz przeprowadzimy połączone i złożone ćwiczenia obrony suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej naszych partnerów w regionie. Będziemy nadal pracować nad zapewnieniem dostępu do ropy, odstraszać nawrót do wojny, terroryzmu i dywersji oraz wymuszać rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ.

* W Ameryce Łacińskiej, będziemy popierać wielonarodowe reakcje na agresję, poszukiwać dróg wzmocnienia władzy cywilnej nad wojskiem, zachęcać do szerszego uczestnictwa w operacjach pokojowych ONZ, promować regionalne wysiłki na rzecz wykonania programu kontroli zbrojeń przyjętego przez Organizację Państw Amerykańskich (OAS) oraz nadal podejmować duże misje antynarkotykowe, antyterrorystyczne i służące pomocą krajom w regionie.

* W Afryce, będziemy nadal uczestniczyć w operacjach utrzymania pokoju i pomocy humanitarnej Narodów Zjednoczonych. Będziemy promować pokojowe rozwiązywanie sporów i rządy

prawa, wspierać przyjaciół i sojuszników w usprawnianiu ich zdolności do samoobrony w celu odstraszenia i obrony przed lokalnymi agresorami oraz nadal utrzymywać i poprawiać nasze zdolności do reagowania na kryzysy.

* Stany Zjednoczone będą nadal czyniły starania o powstrzymanie rozprzestrzeniania broni masowej zagłady. Aby ograniczyć niebezpieczeństwo szerzenia się wojskowo użytecznych technologii, broni masowej zagłady oraz przenoszących je rakiet z dawnego Związku Radzieckiego, Stany Zjednoczone pracują ściśle z nowymi niepodległymi państwami. Bedziemy nadal pomagać ich władzom w wykonaniu wszystkich odnośnych międzynarodowych układów oraz w zorganizowaniu skutecznego wewnętrznego rozliczania niebezpiecznych materiałów i sprzętu jak również metod ochrony ich przed kradzieżą lub przemieszczeniem. Stany Zjednoczone pomogą także w ustanowieniu i wprowadzeniu w życie skutecznych środków kontroli eksportu oraz w bezpiecznym demontażu ich głowic nuklearnych. Pomożemy także stworzyć szanse przeorientowania talentów uczonych i inżynierów uzbrojenia na cele pokojowe.

* Wreszcie, nadszedł czas przemodelowania naszego budżetu pomocy w zakresie bezpieczeństwa, przeglądu jak finansujemy utrzymanie pokoju oraz poszukiwania właściwego sposobu finansowego wsparcia przez Amerykę działalności ONZ w zakresie utrzymania pokoju i pomocy humanitarnej. Musimy zwiększyć poziom finansowania programów kontaktów wojskowych i obronnych i innych działań mających na celu

ułatwienie pomyślnego przejścia obcych reżimów wojskowych do systemów demokratycznych, jak również zapewnienie ich zdolności do bronięcia się przed agresją.

VI. Świat jaki może być ...

**Jeżeli będziemy przewodzić
i próbować go kształtować
tak jak tylko Ameryka pot-
rafi**

Kiedy zbliżamy się do dwudziestego pierwszego wieku, fundamentalne wartości, które wiodły ten Naród przez ponad dwa stulecia nie zmieniły się. Nasze podstawowe narodowe interesy i cele oraz potrzeba amerykańskiego przywództwa są nadal te same. Lecz nasza strategia zmieniła się aby zapewnić nam lepszą pozycję do przewodzenia świata, który również się zmienił.

Chociaż już nie stajemy wobec konfrontacji z jednym określonym zagrożeniem, wyzwania w obliczu których Ameryka staje dzisiaj i stanie w przyszłości są bardziej złożone niż kiedykolwiek przedtem. Lecz jak szerokie są te wyzwania tak też wielkie są szanse dla Ameryki. Żaden inny naród nie ma takiej samej kombinacji moralnej, kulturalnej, politycznej, gospodarczej i wojskowej wiarygodności. Żaden inny nie zdobył takiego zaufania i szacunku. Żaden inny nie ma takiego samego potencjału i w istocie również odpowiedzialności za światowe przywództwo.

Ameryka zawsze stała za czymś więcej niż suma jej gospodarczych życzeń i potrzeb. Naprawdę troszczymy się o świat wokół nas. Każde kolejne pokolenie Amerykanów napisało swój własny rozdział wkładu do historii. Inspirowaliśmy wielu tym co osiągnęliśmy i tym co reprezentujemy. Mieszkamy w kraju, który cieszy się blaskiem wolności, gdzie ludzie wszystkich religii, ras, przekonań i kolorów mogą mieć nadzieję na życie w pokoju i harmonii; gdzie o sukcesie i osiągnięciach decyduje własna inicjatywa, pomysłowość i wyobraźnia; gdzie istnieje nieskrępowana wiara w ludzką godność i ludzki potencjał; gdzie jest zawsze nadzieja na lepsze jutro. Musimy nadal dzielić nasze nadzieje i nasze marzenia ze światem.

Mamy wizję przyszłości. Dążymy do świata współpracy i postępu, nie konfrontacji; świata już nie podzielonego lecz społeczności niepodległych i współzależnych narodów złączonych razem podzielanymi wartościami; świata, w którym rola Stanów Zjednoczonych jest określona przez to za czym stoimy -- wolność, prawa człowieka, gospodarczy dobrobyt, rządy prawa, pokój -- niż raczej przez to czemu się przeciwstawiamy. Aby osiągnąć sukces nasza strategia będzie musiała stać się czymś więcej niż słowa na papierze. Będzie wymagała wiary, odwagi, ciężkiej pracy i natchnienia. Będzie także wymagała dialogu i debaty bo w tym się także zawiera istota demokracji. Będzie wymagała wszystkiego najlepszego co możemy zaofiarować -- jako jednostki, jako instytucje, jako Naród. Pracujmy razem aby wieść świat ku dwudziestemu pierwszemu wiekowi, Wiekowi Demokratycznego Pokoju. Nie ma ważniejszego celu, do którego moglibyśmy aspirować.

Tłumaczył z j. angielskiego:

płk mgr Wiesław KURZYCA

